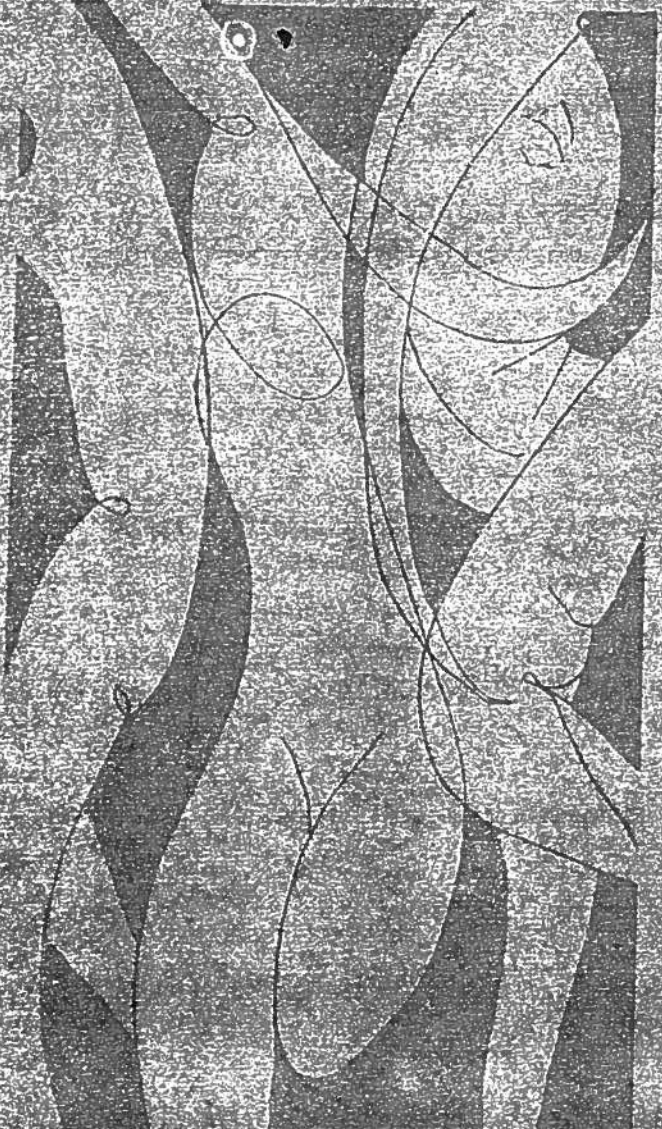
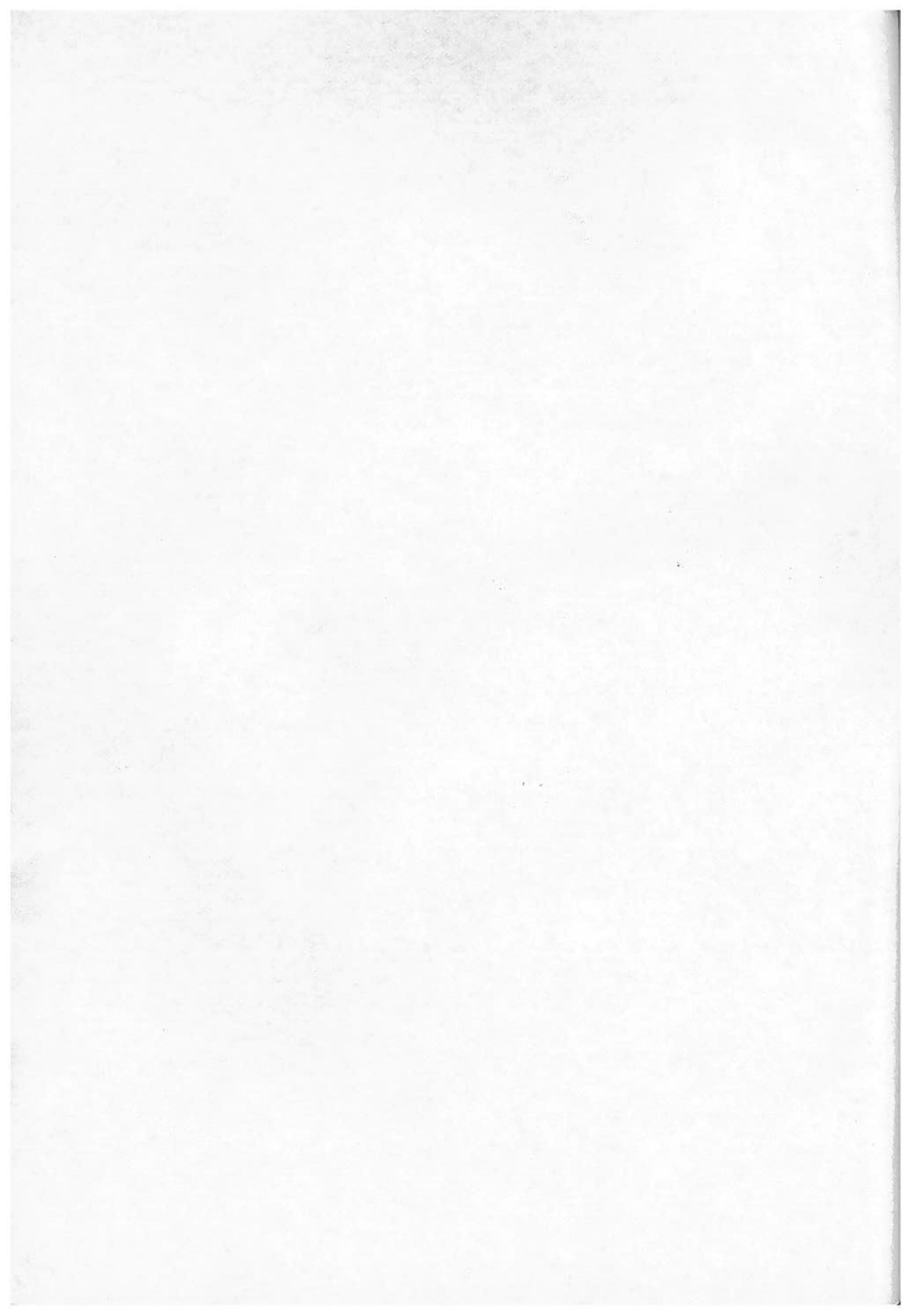

dağın

FİKİR VE SANAT DERGİSİ

-
- ★ Nuri DNAY
 - ★ GENÇAGA
 - ★ Mustafa YUZBASIOĞLU
 - ★ Emre YASASIN
 - ★ Mustafa KABASAKAL
 - ★ Hacıya TUNCER
 - ★ Gülcan KORKMAZ
 - ★ Mahmut ERGÖNÜL
 - ★ Mustafa İC
 - ★ Güven ÇELİKTEK
 - ★ Ali Mualla ÖZGELİK
 - ★ Yemsi SALT
 - ★ Cevat ONAY
 - ★ İbrahim TÜRKER
 - ★ Ay T.ŞERİN
 - ★ Lale ÇINAR
 - ★ M. İsmail NIKSARLI
 - ★ Hüseyin GENÇOĞMAN
 - ★ Ali AYDIN

AĞIN FiKiR ve SAN'AT DERGİSİ

Sahibi:

Ağın Kültür Derneği adına
Dr. Vâkîf ÖZKUL

Bu sayıda yazı işleri müdürü
Hüseyin KABASAKAL

İdare yeri ve haberleşme
adresi:

İç Cebeci Özsoy sokağı No:
3/4 ANKARA

Yazı Kurulu:
Nuri ONAT, Mehmet ERGÖ-
NÜL, Nihat ASYALI

Gönderilen yazılar
"Yazı Kurulu"nın
incelemesinden geçer.

Gönderilen yazılar, yayınlan-
sın veya yayınlanmamasın, geri
verilmeyeceği gibi telif ücreti
de ödenmez.

Dergimiz ayda bir çıkar.

Dizgi ve Baskı:
TÖYKO matbaası — ANKARA

YIL : 2

SAYI : 19

TEMMUZ — 1968

FIATI 200 Krş.
YILLIĞI : 24 TL.

Okuyuculara

Bir dergi, bir kitap, bir broşür, ya da başka yazılı bir metin iki bakımdan değerli olabilir. Yazarının kişiliği, konusunun özelliği bakımından. Bu iki kaynak bağdaştırıldı mı, kitap dergi vb. değerli sayılır.

Buradaki "yazarın kişiliği" üzerinde biraz durmak istiyoruz. Sanılır ki, adı büyüğe çıkmış kişinin yazısı daha başka olur. Buna karşılık, ün yapmamış kişinin yazısı da değersizdir, bazılarına göre. Biz, bu iki görüşü de katılamıyoruz. Ama, adı büyüğe çıkmışların iyi yazamadıkları, ünsüzlerin hepsinin iyi yazdıkları kanısında da değiliz. Şunu belirtmek istiyoruz ki, konu, derinliğine işlendikten, öğretici, yenileştirici, geliştirici nitelikte olduktan sonra, kim yazarsa yazsın, çoğunca değerlidir.

Bu yazıyı, "Ağın"da çıkan yazılarla ilgili eleştirilerden ötürü yazıyoruz. Şöyle diyorlar: "Yazılar, bir dergiye giremeyecek derecede kalitesiz. Dil, anlaşılamayacak derecede aşırı. Mizanpaj bozuk, kapaklar gelişigüzel vb...."

Şimdi, su yüzüne çıkmayan, kapalı kapılar ardında yapılan bu eleştirilerin yanıtlarını vermeye çalışalım:

1 — Biz, "Ağın" dergisine giren bütün yazıların değerli olduğu savında değiliz. Sayın eleştiriciler daha kaliteli yazılarını gönderirlerse, hem eksikliği gidermiş, hem de önceki yazarlara iyi örnek vermiş olurlar.

2 — "Ağın" dergisinde anlaşılamayacak bir dil görmüyoruz. Bir yazıda, kendilerinin bilmedikleri birkaç sözcük bulunursa, anlamlarını arayıp bulmaları gerekmez mi? Bu kadarcık bir yüklemliliğe katlanmak, iyi okuyucunun şanından değil midir? Kaldı ki, "aşırılık" görelilik "izafi" bir terimdir. Kişiden kişiye değişir anlamı. Çünkü, kılık kıyafet başka, kafa yapısı başka şeydir. Bu bakımdan, bu eleştiride de yerinde yoktur bizce. Hem, neden ortaya çıkmaktan korkuyorlar da eleştirilerini kapalı kapılar ardında yapıyorlar... Dergi sayfaları sonuna kadar açıktır kendilerine.

3 — Mizanpaj belki bozuktur. Ama, "Mizanpaj bozuk." demekle sorun çözülmüş olmaz ki. Düzgün mizanpajı göstermeleri gerekir bu sayın kişilerin. Bunu da yapmadıklarına göre, demek ki derginin bozuk çıkmasını istiyorlar. Öyle ise, neden ilgileniyorlar? Böylece istekleri yerine gelmiş olmuyor mu? Bu nasıl Ağınlılık, bu nasıl tutum?

4 — Biz, kapakların aa gelişigüzel olduğu kanısında değiliz. Sayın eleştiriciler, "Ağın" benzeri bir ilçe dergisi, üstelik bir il dergisi gösterirlerse, kendilerini gönül borçlusu kalacağız.

Eleştiri ve tartışma, demokratik yaşamın vazgeçilmez ilkelelidir. Biz, bütün gücümüzle bu ilkelerin oyunlarına bağlı kalmak istiyoruz. Zaman, bizim bu konuda nanca haklı olduğumuzu gösterecektir. Sayın eleştiriciler de isteklerini içtenlikle ortaya koyarlarsa; dergimiz, bütün güçlüklerle karşın, bugünkü niteliği yanında bir düşün forumu olma yoluna yönelecektir. Saygılarımızla.

NURİ ONAT

Ağın ve Karamağara Köprüsü

Yazan : GENCAĞA

Halk bir oluşu bekliyor.
Mütecesis ve müteredit.

Ufuktan bu yana bir hayli mesafe katedmiş fayda ve mahzurlarını zihinlere yüklemiş bir inşa faaliyetinin atmosferinde Ağın'ın geçmişile geleceğinin muhasebesini yapıyor. Alabora olan zihninde barajın getirecekleri ile götürececeklerini düşünüyor.

Ne olacak, nasıl olacak, iyimi yoksa kötümü olacak.

Vatan için sonsuz fayda sağlayacak bu tezis Ağın'a ne bırakacak. Bizim yerli ve dışardaki hemşerilerimizin ağzından çıkmasa dahi, bakışlarından anlaşılan soru bu. Çünkü çoğumuzun endişesinin kaynağı, mebdci bir. Bizim verdiğimizle Devlet babanın bize verdikleri.

Asırların yıprattığı Ağın da en yaşlımıza Devletin neler verdiğini sorsak sayacağı alınana kıyasla devede tüy bile değildir. Ben çay köprüsünden öncesine ait pek bir şey hatırlamıyorum. Tek bildiğim şey bağıra bağıra boğazımızı yırttığımız gemi....ci den başkası değil. Birde eski medresenin yerinde eski okul herhalde.

Bugün bir terakki bir değişiklik görürörsak bu tabii tekâmülden az ileri bir oluşun, zorlamanın sonucudur. Halkımız bunu biliyor. Tecrübesi, görgüsü ve önsezisi ile ayakta şaşırırırşa yakın bir ruh hali de içerisinde bekliyor. Neyi beklediğini de bilmiyor. Oysaki hayaline sığmayan baraj neticesini nisan ayında hisseder, görür gibi oldu ve irkildi. Çünkü "Pağnik bağları" sulara gömülmüş, baraj bütün haşmetini hissettirmişti. Yol görünmüştü.

Hayata toprakla mücadele ederek in-tibak etmiş olan halkımız evinden, bağından tarlasından olunca cebindeki kendisine ne zamana kadar yar olacak, gailesiz edecektir. Aza kanaat etmiş kendisini o toprağa bağlamış, hık demeden çapa sallamış bu insanlar yabancı olduğu hangi diyara gidecek veya mesleğe girecek. Ticareti tuz, gaz, bez almak bağda üzüm, heybede sebze satmadan ibaret olan bu insanlar tek başına bakkaliye, tuhafiye dükkânı açabilir mi? Otobüs işletebilir mi? Bizler bu gibi işlerde bir kere battık mı, çıkma yollarının girdabında boğulur kalırız. İşte, bu endişe iledir ki Ağın'lı üzgündür, müteessirdir.

Kasabada yer alsam veya baraja gitmeyen arazimi işletmek için Ağın'a yerleşsem, çıkaracağım ürünleri satmak için götüreceğim yol, ihtiyaçlarım için köprü olmasa kazancım ne olacaktır? Arapkir-den bağlanan yolun ne iktisadilik, ne zaman tasarrufu ne mesafe bakımından hiç bir faydası olmayacaktır. O halde yeni durumile Ağın bize ne vadedecektir? Vadinin yeşil rengi yerine sunun mavisi oturunca turist mi akacaktır? Bilinmez. Bunun için hayalin değil hakikatin ardından yürüyelim.

Şehrin sıkıcı ve muğlak hayatından korkarak ona da yanaşmıyor. Nereye gitsin bu insanlar ne yapsınlar?

Urfa'da, Mardin'de toprak alsa baba mesleğini devam ettirmeye kalksa bırak (manevi bağları) nı hava ile imtizaç edemez ölür. Elindeki ile Elâzığ veya Malat-

ya'da yer almaya kalksa fiyatların astronomik rakamları ile çarpılır erir.

Zaten çoğu ev alsa toprak alamaz, toprak alsa ev alamaz. Biri de yaşamak için kafi olamıyacağına göre perişanlığı aşîkar gibidir.

İşte ayakta, geleceğe endişe ile bakan bu halk Devletin himmetini, Karamağarada yeni köprünün yapılmasını istiyor.

Coğrafi zaruret dolayısıyla Kemaliyenin bütün sene, Arapkirli ve Kebanlının kış boyu kara yolu bu köprü ve bağlantıları olacaktır. Bölge iktisadiyatının manivelası olacak, meyvamız, sebzemiz, unumuz, kepeğimiz, samanımız, odun ve kömürümüz hep bu köprünün varlığı ile kıymet kazanacaktır. Bölgeden kopmaya hazırlanan halk toprağında kalacak ve zamanla Devleti meşgul eden işsizler kafilmesine karışmayacaktır.

Sunun dışında, artakalan maddi varlıkları ile manevi bağlantılarının kenarına ilişmek imkânı arayan bu insanlara yaşama ümidi vermek Devletin vazifesidir.

Bunalan bu halkın, bu bölgenin hakiki ihtiyacı olan Karamağara köprüsünün yerine yenisini yaptıрма Devletin vazifesidir.

Bindört yüz sene evvelki imkânlarla yapılmış ve sağlamlığını aynen korumuş bu köprünün yerine 21 inci asır eşîğinde sonsuz imkânlara rağmen ferdin huzuru, sadeti, ümidi ve istikbalinin koruyucusu Devletin, para çok gider diyerek halkın hakiki arzu ve ihtiyaçlarını imkânsız göstermek bugünkü ve yarınki, halka hizmet prensibine aykırıdır.

Karamağara köprüsü bölge halkına Devletin birikmiş borçlarının karşılığı olarak yapılmalıdır.

Yaşayanları huzursuz olmaktan perişanlıktan, göçebelikten, bölgeyi eski durumuna düşmekten kurtarmak için içeri ve dışardaki hemşehriler birlikte Karamağarada yeni köprünün yapılması için çalışalım.

Akrostiş

MUSTAFA YÜZBAŞIOĞLU

Geçit kale günlerinde

Kaçtı eyvah yine fırsat çaresiz kaldı vatan,

Ilık kanlarını uğrunda döktü, 28 kahraman,

Bıçırna sapladı hançeri dünkü kahpe Yunan

Ruhları azmış, kudurmuş köpeklerin kokuyor
burnuna kan.

Izdirapla çırpınırken ecel pençesinde sen
yok kurtaran

Sağ olsaydı ah! dökerdi alçakları deryayı
Kahraman Atanı

Ailede Çocuk Eğitimi

TURGUT YAŞASIN

Çocuklarda kötü alışkanlıklar ve bunların kişilikleri üzerine etkileri:

Uyku : Bedeni gelişimi sağlayan faktörlerden biri de uykudur. Yeterince uyumayan çocuklarda; iştahsızlık, sinirlilik ve heyecanlarında kolayca ayaklanmalar görülür. Bu durum saygısızlık göstermeye, ana - babaya karşı gelmeye zorlar onu. Uyuma güçlükleri sürekli olursa, uykular korkunç rüyalar kabuslarla dinlendirici özelliğini yitirir.

Yeni doğan çocuk günün 22 saatini, altı yaşında 1/2'sini, on sekiz yaşından sonra da 1/3'ünü uykuda geçirir. Çocuğa uyku alışkanlığı vermede güçlüklerle karşılaşıldığı görülür çoğu kez. Çocuğun uykuya olan ihtiyacını bilmemekten ileri gelir bu. Kendi rahatlıklarını sağlamak için, ana - baba çocuğunu yatağa sokmaya zorlar. Türli şartlandırmalara başvurulur bunun için. Örneğin; anne olmam, iğneci-yi çağırırım, öcü geliyor gibi sözlerle korkutularak uyutulmaya çalışılır çocuk. İğneciden korkarak uyutulan bir çocuğun; hastalanınca hekime gitmeyeceği, ya da hap; ilâç kullanmayacağı açıktır. Sonra çocuk uyurken çıt çıkarılmamaya çalışılır evde. İlerisi için bir uyuma güçlüğü yaratır bu durum. Çocuk evin normal koşulları altında uyutulmaya çalışılmalıdır.

Çocuğa ne fazla ne de az uyku uyutulmalıdır. Uyumak istemeyen bir çocuk için harcanan çaba boşunadır. Belli koşullar altında ona uyku alışkanlığını önceden vermelidir. Çocuk uyuyor diye evin normal işlerini bırakmak doğru değildir. Uyku saatleri düzenli olmalıdır ve mümkün olduğu kadar da bozulmamasına dikkat etmelidir.

Özellikle yatağa girerken direnme gösterir çocuk. Ya oyunu yarım kalmıştır ya da aile bireylerinin birarada bulunduğu hoş bir ortam vardır çocuk için. Uyku saati çocuğa yatmadan on dakika

önce duyurulmalıdır. O yattıktan sonra evde ilginç şeyler olmayacağı telkin edilmelidir çocuğa. Annenin çocuğu uyutmak için yanına uzanması, sallaması, ninni ya da masal söylemesi sakıncalıdır. Çünkü konuya (uyku) büyüklerin verdiği önemi sezen çocuk, uykuyu bir dikkat çekme mekanizması olarak kullanabilir. Karanlık odada korktuğunu söyler. Geceyarısı uyanarak saatlerce ağlar, annesinin kendisi ile ilgilenmesi için. Yatağı başında söylenen masallar da bu durumu yaratan öteki nedenlerden biridir.

Ana - babanın çocuk uyuduktan sonra bir yere gitmesi gerekiyorsa bunu ondan saklamamalıdır. Onlar gidince uyanan çocuğun bir daha uyuması güçleştiği gibi, türli kişilik bozuklukları da geliştirebilir. Terkedilme duygusuna kapılır çocuk. Uygun sözlerle, çocuğa; yalnız kabul ettirilmeli ve ruhsal yönden hazırlanmasını sağlamalıdır.

Helâya götürülmelidir çocuk yatağa konulmadan önce. Sabahları da eğer ana - babasından önce uyanıyorsa, yatakta kalmaya zorlamamalıdır. Uyanık olarak yatakta ıssız kalmak, çocukları sakıncalı cinsel alışkanlıklara yöeltebilir.

Çocuk iki yaşına geldiğinde, mümkünse yatak odası ayrılmalıdır. Ya da ana - baba ile yatmaması sağlanmalıdır. Çocuk uyuyuncaya dek ana - baba başucunda beklememelidir. Ya gece lâmbası yakılmalı, ya da oda kapısı aralık bırakılmalıdır. Karanlığın da korkulacak birşey olmadığı çocuğa telkin edilmelidir.

Okul devresinde çocuk öğle yemeğinden sonra bir - iki saat mümkünse uyutulmalıdır. Bazı ana - babalar da suç işleyen çocuklarını, ceza olarak yatağa yatmaya zorlarlar. Bu durum da ilerisi için birçok problemler yaratabilir. O halde çocuğu da, uykuyu da problem haline getirmek, ya da getirmemek bizim elimizdedir.

Önemli olan çocuğa yeterince ilgi ve dikkati göstermek, onun çocuk olduğunu hiç bir zaman aklımızdan çıkarmamaktır.

Yemek : Türlü anlaşmazlıklar vardır bu konuda. Ana - baba çocuğunu gürbüz ve pembe yanaklı görmek ister her zaman. Bunlar iyi bakımın belirtileri sayılır bir bakıma. Analık ödevimizin yapılmış olduğunu gösterir, çocuğumuzun bu yönlerinin beğenilmesi. Bunun için de bir lokma fazla yedirebilmek kıvanç verir bize. Bu ilgi ve dikkati sezen çocuk tutumunu birden değiştirir. Tekeline almaya çalışır ana - babanın bu ilgi ve dikkatini. Bunun sürekli olarak üzerinde kalmasını sağlamak için türlü yollara başvurur. Yemekte "canım istemiyor, bu yemeği sevmiyorum" gibi bahaneler bulur. Bu durum ana - babayı kuşkulandırır. Çocuğa yalvarmaya, korkutmaya hattâ rüşvet vermeye kadar gider bu durum. Elinde yiyecek köşe - bucak çocuğun arkasında dolaşan anneler az değildir.

Çocuk bencildir. Çevresindekilerin ilgisini çekebilmek için her türlü yolu dener. Hasta olduğunda tüm aile üyeleri ona yakınlık gösterir. İsteddiği yiyecekler getirilir. Çocuk iyileştiğinde ise bu durum ortadan kalkar. Bunu sezen çocuk sık sık hasta olmaya meyleder.

Sofrada önüne konulan bir yemeği yememişse çocuk, zorlanmamalıdır. Üzerinde durulursa, çocuk sofradan kalkar gider. Bu durumda ilgilenilmezse yeniden gelip sofraya oturduğu görülecektir. Çocuğa her istediğinin yapılamayacağı sırasında gösterilmelidir. Önüne konulan bir yemeği yemiyorsa üstelememeli yemesi için, başka bir öğünde yeniden sofraya getirilmelidir. Mızımız çocuklar sofrada fazla naz ediyorsa yemeği kaldırmalı, gelecek öğüne dek hiç birşey vermemelidir. Çocuğun bir öğünü kaçırmaması bir felâket doğurmaz, ama tersi birçok problemler yaratabilir ilerisi için.

Ana - babanın konuşmalarının bir çoğu bu konudur. Pencereden pencereye, komşu konuşmalarında, dostlarla görüşme anlarında, çocuğun da bulunduğu hiç dikkate alınmadan yemek probleminden

sözedilir. İştahsız olduğu çok yemek seçtiği anlatılır. Böylece çocuğun yemek işi, günde üç defa yapılan bayağı bir iş olmaktan çıkar, onun baş rolü oynadığı komik bir opera sahnesi halini alır. Çocuğun da tam aradığı bir ortamdır bu. Tüm yalvarmalar, sinirlenmeler, her yerde kendinden sözedilmeler ona derin duygusal bir doygunluk verir. Sabrı taşan bir ana - babanın sinirlenmesi ise, çocuğa üstünlük duygusu kazandırmaktan öteye gidemez. Ana - babanın bu yenilgisi, karşısında sonsuz haz duyar çocuk.

Çocuk kendi başına yemeğin yeyinceye dek büyüklerin sofrasına oturtulmamalıdır. Büyüklerle yemek yiyebilmek zevki, onu becerileri erken öğrenmeye yöneltir. Yemek sırasında çocuğun yalnız başına bırakılması doğru olur. Anne işin gidişini izlemek istiyorsa, eline bir iş almalı ve çocuğun yemek yeyişine ilgi göstermiyormuş gibi davranmalıdır. Yetişkinlerde de olduğu gibi çocukta da her öğünde yemeğe aynı ilgi olmayabilir. Bunu da dikkate almalıdır. Bu gibi durumlarda yemeği önüne az az koymalıdır. Yemekte doymayan, ya da mızızlık eden çocuklara, ne yerse kârdır deyip eline yiyecek tutuşturulmalıdır. Ayrıca yemek aralarında gelişigüzel şeyler yedirip, yemek saatine dek iştahı körletilmemelidir.

Tabii, çocuğun yararlı gıdaları beden sağlığı için gereklidir. Fakat kilosunun yaşından biraz düşük oluşu bir tehlike belirtisi değildir. Kısacası ana - babaların bir gram et için, çocuğun gelişme halindeki karakterini baltalamaya hiçbir zaman hakları yoktur.

Geçmiş Zaman Olur ki!...

HÜSEYİN KABASAKAL

Ağın'da geçen çocukluğumun, renkli, ışıklı, rüyalı günlerini buruk bir sevgiyle anarım. Bu yazı dizisini okuyanlar, yaş, çağ ve doğdukları yerlerin etkilerine göre değişik duygulara, değişik yargılara erecekler. Benim çağımdakiler, belki o günlerin havasını bulacaklar, daha genç ve küçükler "acaba?" diyecekler. Hele Ağın lı olmayanlar... Haydi, intibalarının değerlendirmeye hakkını onlara bırakalım.

Yarım yüz yıl öncesinin Ağın'ı tabii veriler yönünden daha zengin ve daha güzeldi. Bağlar bahçeler yemyeşil, meyve, sebze ürünleriyle tıklım tıklım dolu idi. Tarlalar, mevsimine göre daima işlenmiş, bazan yeşil bir salon halısı, bazan altın yaldızla menevişlenen saray sinileri, bazan keseklerinden buğulu bir bereket yükselen çikolata harmanı gibi görünürdü. Evler, ilkel görüntülerine rağmen daha bakımlı ve daha canlı idiler. Kalabalıktı: Bir arı kovanı gibi hareketli, uğultulu ve sıcak. Ağın'lı genellikle Ağın'da otururdu.

Halkın geçim şartları iyi değildi. Birinci Dünya Savaşı'nın alevli kasırgası Ağın'ının sırtından bütün hıncı ve hışımıyla geçmişti. Her aileden bir iki "Babayiğit" Çanakkale, Galiçya, Sarı Kamış Cephelelerinde şehit olmuş, pek az sayıda dönenler de İstiklâl Savaşı'na koştumuştur. Geride çökmüş ihtiyarlar, gözü yaşlı analar, genç dul gelinler ve babasız çocuklar kalmıştı. Hayat çetin ve acılı idi. Bu karanlık kadere tevekkülle katlanılıyor, gene mevsimler dönüyor, her şahıs yerine, gününe, imkân ve gücüne göre çalışıyor

alınının akı ile geçimini sağlıyordu. Yazılar'da, Üçdutlar'da, Mezartlar'da, Karisiler'de, Çarıkollar'da sabanının bir tarafına inegini, bir tarafına cılız merkebinin koşmuş ihtiyar ninelerin toprağını sürdügü, Hoşirik veya Mağara Önü'nde iki büküm, fersiz bacaklarıyla yaşlı babaların bağ bellediğini, genç dulların uzak yerlerden sırtlarında, başlarında odun taşıdıklarını, diğer zamanlarda tezgâhlarının başında giysi ihtiyaçlarını dokuduklarını görürdünüz. İkel dokuma tezgâhlarında dokunan mütevazî kumaşların pamuğu Ağın topraklarından elde edilirdi. Kozasından ayrılan pamuk gene bizim cefakâr a-nalarımızın kullandıkları yaylarla didilir, lüle yapılır, gene onlar tarafından çıkırlarda bükülür, sarılır, un bulamacı ile sağlamlaştırılır boyanır çimenli bahçelere çakılan kazıklar yardımı ile istenilen desenlerde çözüldü.

Bu özet işler, esasında yılın dört mevsimine göre paylanmıştı. İlkbahar'da ekilen pamuk Yaz sonu toplanır, Sonbahar'da hallaqlanır, küllelenir, Kış'ın eğrilir, Bahar'da dokunurdu.

Bahar'ın tatlı, çiçek kokulu ağaçlarının dallarına konan incop (İshak Kuşu) ların yanık, ölçülü sesleri, ayvanların tek çerçevesi pencerelerinde yanık yaparken Fatma Bacı'nın tezgâhında gerili iplerin arasından bir fişek hızıyla kayan mekiğin, çat çatları ile karıştırdı...

Bazan da yanık titrek bir kadın sesinden; gidipte dönmeyenlerin ağıtlarını dinlerdiniz...

Bizim çağın çocukluk Ağın'ı bir alem-di. Maddî hayatın, yoksulluk, perişanlık ve acılarla örülü ortamı yanında manevî zenginliklerin sınırsızlığı vardı.

Afyon Cephesi'nde vuruşanlar için sık sık hediyeler toplanırdı. İşte o zaman fakir Mehmet Ağa, yoksul Hatice Bacı, dul Zeynep Hanım omuzlarını çökerten yüklerini unuttur, peteklerindeki yiyeceklerini, ördükleri yün çorap, dolak, kuşak, mintan, ham bez ve bunun gibi kendi ihtiyaçları için biriktirdiklerini seve seve, isteyerek verirlerdi. Esasen o zamanın bütün Anadolu'su da böyle idi. Yoksul, fakir, yıkık. Anadolu böyle hareket etmese İstiklâl Savaşı başarıya ulaşır mı idi?

O çağın Ağın'ında; tüm duyus, düşünüş, anlayış, görüş birliği, beraberliği vardı. Acılar, sevinçler, kederler aynı ölçü, aynı kuvvet ve etki ile paylaşıldı. Toplum düzeninde belirli, sınırlı, şaşmaz bir anlam görüldü. Az fakat öz konuşulurdu. Genellikle büyükler konuşur, küçükler dinler, istenileni yaparlardı. Gelinler kayınpederlerin karşısında konuşamazlardı. Bu hale "Gelinlik Yapma" denirdi. Hayattaki; bu genel ve şaşmaz ölçü değişmezdi. Konuşulurken, ağlanırken, gülünürken bu kesin sınır aşılmaz, "İfrat" ve "Tefrit" ölçülerinin anlamı kalmazdı.

Kin, ihtiras, hakları aşma bilinmezdi.

İhtiyaçlar sayısız ve türlü idi. Çok defa gaz, tuz, şeker bulunmazdı. Gaz, (Çıra) denilen tenekeden yapılmış idare lâmbalarında kullanılırdı. Gaz bulunmadığı zaman balmumu, iç yağından yapılan "Kıristik" denilen bir cins mum veya kandil yakılırdı. Kıristik genellikle gece komşu akraba ziyaretlerinde şimdinin elektrik feneri yerinde kullanılırdı.

Pekmez, bağ reçeli, pestil, sucuk, dut gibi maddelerle vücudun şeker ihtiyacı tamamlanmıştı. Şeker düşünülmezdi. Zaten Avrupa'dan gelen kaya biçimi şekerler lüks kabul edilir, almak için de para bulunmazdı. Kahvaltılarda çay bilinmez çorba içilirdi.

Çocukla büyük, kadınla erkek giysileri arasında büyük bir fark yoktu. Yaşlılar dört peşli elbise, genç kadınlar düz, sayvanlı entari, delikanlılar; şalvar giyerlerdi. İşe giderken çarık, sair zamanlarda Ağın'lı yemenicilerin yaptığı kaba pabuçlar giyilirdi. Çocuklar yün çoraplarının altına dikilen deri terlikleriyle gezilerdi. Ne gariptir ki yukarıda anlatmaya çalıştığım o tür giysilerle o zaman duyduğum sevinç ve mutluluğu, bugünün daha iyi şartları içinde duyamıyorum.

Toplum düzeninde de belirli, basit, içten bir devamlılık vardı. Yılın her mevsiminde her çağdaki insanın uyduğu, tekrarladığı, düzenlediği bir ortam bulunurdu.

Düşünülen, girilen teşebbüsler komşular arasında konuşulur, tartışılır ve yapılırdı. Yardımlaşma gelenek halinde idi.

Müderres Hüseyin, Ömer Lütfü Mülâzımgilin, Mehmet efendilerin Hacı İsmail gilin ve bunun gibi mahalle büyüklerinin işlettikleri odalar yaşlı erkeklerin ibadet, meşveret, siyaset yaptıkları mahfellerdi. Tarihi ne olursa olsun, ele geçen bir gazetenin bütün yazıları okunur, kelime kelime tahlil edilir, fikirler yürütülür "ahvalî âlem" böylece tanınırdı.

Dışarı bağlantısı, toprak, katırcı yolları ile olurdu. Menziller, gün hesabıyla yahut, saatle ölçülürdü. Elâzığ'a 18, Arapkir'e 6, Eğin'e (Kemaliye) 18, Malatya'ya 25 saatte gidilirdi. Çocukluk ölçülerimize vurduğumuz zaman bu şehirleri mor dağların arkasına gizlenmiş, bizim için erişilmez hayal ülkeleri sanırdık.

Diğer şehirleri, özellikle İstanbul'u görmüş olanların anlattıklarını, ağızımıza açarak hayranlık, hayret ve imrenti ile dinlerdik... Dış alemde neler olur bunları bilmezdik. Kışın çok kar yağar, yollar kapanır, yazın haftada bir gelen posta işlemez olurdu. Ağın kar yağmalarının altında, kendi varlığı ile yokluğu arasında sessiz ve hareketsiz bir hayat yaşardı. Büyükler hayvan bakımı, kar küreme, yol

açma gibi günlük işlerini bitirince mahalle odalarına gider. Okul çağındakiler Fellâhlar'daki kiliseden çevrili okula koşar, kadinlar kış odalarının loşluğunda çıkırıklarının değişmeyen mırımlarına uyarak gamlı, ağır saatlerin bitmesini beklerlerdi. Kar yağdığında hava ılıklaşırdı. Delikanlılar pamuk kadar yumuşak karlarla örtülü yamaçlara, tarlalara, kırlara dağılır, yorgun keklik ve tavşan avlarıydı.

Küçükler, açık havalarda rüzgâr tutmayan mahalle arası alanlarda çelik çomak, birdir bir, kale benim, selele seksen v.b. gibi oyunlar oynarlardı. Hele, Fölt (kendi yapımız basit tüfek), Portlak (ilkel hava tabancası) ile nişan talimleri tadına doyumaz eğlencelerdi.

Erken yatılır, erken kalkılırdı. Gece toplantıları çoğun "delikanlı"lar arasında yapılır, türkü, oyun, hikâyelerle vakit geçirilir, kuru yemişler yenirdi.

Geceler, karanlık ve korkunçtu. Hayalimizi dolduran cin, peri, al karısı hikâyeleri bilhassa çocukların yalnız evden ayrılmasını imkânsızlaştırmıştı.

Ağın gecelerinin elle tutulacak kadar katı, korkulu karanlığında, kışın yarattığı ürperti zaman zaman; İsmail Kavas Gil'in Dimonun, Çoban Ali Gil'in Karabaşın, Paşa Gil'in Gümüşün, Kepekçi Gil'in Karakuşun kalın, gururlu havhavlaları ile dağılır, korku ile karışık bir güven verirdi.

Bahar, Ağın'ın kurtuluşa, canlılık ve umuda kavuştuğu mevsimdi. Karlar tanelleşmeğe başlar, her yaştan erkekler Kij kurar (kayak kayar), billûrlaşmış kar ve dut pekmezi ile kar helvası yapılırdı. Sonra ağaçlar tomurcuklanır, çiçeklenir. Çağala oluncayadek Ağın ufuklarını dolduran hava kayısı, erik, badem, çayır çiçeklerinin, yamaçlar dolusu kekiklerin karışık baygın kokuları ile karışır, tarlalar sürülür, bağlar budanır, kazılır, nar ağaçları gömüldüğü topraklardan çıkarılır, dayakları dikilirdi.

Boş zamanlarda bollaşmış pınarların,

soğuk çeşmelerin başında Herfana (Hıdırellez) toplantıları yapan gruplar görülürdü. Bütün bu anlattıklarım bu hayatı yaşamamış görmemiş olanlara anlamsız gelecektir. Halbuki hayatı, kendi çerçevesi içinde gördüğü türde tanımış olan bizler bu basit, tabii, renksiz değişikliklerden etkili, unutulmaz haz ve kıvanç duyardık.

Sonra, boğucu sıcak, kamaştırıcı güneşi, usanç veren tozu diken, verimsiz devşirme çabaları ile yüklü, terli, yanık yaz geçerdi.

Dutlar alarır, sallanır, çarşaflarda göllendirilir, yan üstü uzanılıp yenir, dut pekmezi, pestili yapılır, arkasından yaz sonu meyveleri cins cins buğulu buğulu bağ ve bahçeleri süsler, damlar bağ pestili, kuru üzüm, çir, üzümpekmezi sergileri ile dolar; bazan bir çiğsenti başlar kadınlar beyaz baş örtülerini kuşaklarına sıkıştırarak damlara üşüşürler... Büyük emek ve gayretlerinin ürünlerini yağmurdan korumak için büyük çarşaflarla barınak yapmağa çalışırlardı.

Buraya kadar anlattıklarım bizim çocukluğumuzun özet bir görüntüsüdür. O günlerin basit, sade fakat çok içli hatıralarını parça parça anlatmağa devam edeceğim. Kimi öteki aleme göç etmiş, kimi elli yılın ağır yükü ile omuzları çökmüş yaşlılarımı, ihtiyarlamış daha ileriki çağların tiplerini o günkü görüntüleri ile yansıtacağım.

Tekrar edeyim ki hayatımızdan birer parça olan o çağları anarken o demlerin elemelerini bir defa daha yaşıyorum. Fakat gene de mutluyum:

"GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ HAYALİ CİHAN DEĞER".

AGIN İlçesi Sosyal Tesisler Yaptırma ve Koruma, Turizm'i Geliştirme Derneği'nin Kuruluş Sebepleri ve Amaçları

Yazan: HÜSEYİN TUNCER

"AGIN KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ"nin, 1968 / 5 sayısında, "Dergimiz ve derneklerimiz hakkındaki duygularım düşüncelerim" başlığı altında yazdığım yazıda bu yazımın başlığında sözünü ettiğim derneğin kuruluş sebepleri ile amaçlarını ayrı bir yazı ile açıklayacağımı belirtmiştim. Bugün bunu yerine getirmeğe çalışacağım.

İki yıl önce idi. İzinimi Ağın'da geçiriyordum. Bir sabah mahallemizdeki (Aliuşağı Mahallesi) çeşmeye gitmiştim. Çeşme başında, mahallemizin yaşlı bayanlarından olan Hatice Ozan ile karşılaştım. Kendisine, "Tanrının bize bahsettiği bu güzel suyun kıymetini bilip çeşmeyi temiz tutamadığımızı, her tarafının kirli olduğunu söyledim." Cevabı çok enteresandı. Benim gibi, o muhitten yetişmiş, maddi durumu az çok müsait olanlar için acı bir gerçeği ifade ediyordu.

Yaşı bir asra çok yaklaşan, Ağın'ın tabiri ile Haççikgilin Bacı o gün bana şöyle demişti:

"Bizim size söyleyeceklerimizi siz bize mi söylüyorsunuz? Mahalleye güzel bir çeşme yapma vazifesi benim gibi yaşlı dul kadınlara düşüyorsa bir diyeceğim yok-

tur. Yok eğer, bu mahallede doğup şimdi eli ekmeye ermiş sizin gibilere düşünüyorla vazifenizi yapın da biz de güzel bir çeşmeden su içip size dua edelim."

İşte, "AGIN İLÇESİ SOSYAL TESİSLER YAPTIRMA VE KORUMA, TURİZMİ GELİŞTİRME DERNEĞİ"nin kuruluş sebebi yukarıda açıkladığım bu konuşmamızın içinde en açık şekilde ifade-sini bulmaktadır.

Bu konuşmadan çok mahcup olmuş, başımı önüme eğerek eve dönmüştüm. Eve döner dönmez derhal kalemi kâğıdı elim'e aldım. İçişleri Bakanlığında tanıdığım birisine mektup yazarak bir dernek tüzüğü örneği istedim.

Kararımı vermiştim. Bir Dernek kurulmasına aracılık edeceğim, bu dernek yoluyla, komşumuz Haççikgilin Bacının bize hatırlatmış olduğu ve bugüne kadar ihmal etmiş bulunduğumuz görevimizi yerine getirmeğe çalışacağım.

Birkaç gün sonra Ankara'dan getirtediğim tüzükten de faydalanarak derneğin tüzüğünü hazırladım, müteşebbis heyet teşkil ederek kanuni formalitesini tamamlatıp Kaymakamlık makamına sun-

dum. Dernek resmen faaliyete başlamış oldu. Tüzük 3.10.1966 tarihinde Valilikçe de tasdik olundu.

Bilindiği gibi, Dernekler yıllık çalışma programlarına göre hizmet yaparlar. Bizim kurduğumuz bu dernek ilk hizmetini, derneğin kurulmasında birinci derecede rolü olan bu yaşlı komşumuzun arzusunun yerine getirme alanında göstermeliydi. Bu düşünce ile, ilk iş olarak, bugüne kadar ne devlet ne de mahallî hizmetlerden bir kuruluş dahi nasibini alamamış olduğu her Ağınlı tarafından da bilinen bakımsız Aliuşağı mahallesinin yol, su, çeşme ihtiyacını gidermeği çalışma programına aldı. Programına aldığı ve çok kısa zaman içinde yerine getirmeye çalıştığı bu hizmetlerden sonra güzel Ağınımızın bir başka köşesini ele alacak olan Dernek bu yurt parçasını tüm olarak geliştirmeye, elde edeceği imkânlardan Ağın'ın her yanını faydalandırmaya gayret sarfedecektir.

Bu dernek tüm Ağınlıların Derneğidir. Sadece bir mahalleyi güzelleştirmeyi hedef tutan ve mevcut derneklerin karşısında bulunan ve onlarla rekabet etme gibi bir zihniyet taşıyan dernek değildir. Çalışma alanları çok geniş ve çeşitlidir. Ağınımızı, sosyal, ekonomik, kültürel ve turizm yönlerinden geliştirmek amacıdır.

Tüzüğün amaçlar bölümünü aynen aşağıya çıkarıyorum. İncelendiğinde, bütün Ağın'ı kapsıyan çeşitli hizmetler yapmak üzere kurulmuş bir dernek olduğu kolayca anlaşılacaktır. Bu hususu kulağıma gelen, bu dernekle ilgili olumsuz dedikodular dolayısıyla önemle belirtmeği faydalı ve lüzumlu görüyorum.

Madde 3 — DERNEĞİN AMAÇLARI:
(Tüzükten aynen alınmıştır.)

a) Ağın ilçesinde, okul, çeşme, yol, cami gibi, her türlü sosyal tesisleri yaptırmak, onarmak ve yaşatmak,

b) Fakir ve kimsesiz öğrencileri Orta, Lise ve Yüksek okullarda okutmak,

c) Öğrenci yurtları açmak ve yaşatmak,

d) Rehabilitasyon müesseseleri açmak ve yaşatmak,

e) Yoksul ve kabiliyetli öğrencilerin ders malzemesi, elbise, yolluk ve başka ihtiyaçlarını karşılamak,

f) Yoksullara ve felâkete uğrayanlara yardım etmek veya bunlara hakikî ve hükmi şahıslardan yardımlar sağlamak,

g) Turizmi geliştirmek (Ağın ilçesi Keban Barajının bir kıyı kasabası olacaktır. Bu bakımdan, bu bölgede Turizmi geliştirmek bir zorunluk halini almıştır.)

TURİZMİ GELİŞTİRMEK İÇİN:

I — Halkın Turizm yönünden aydınlatılması (konferanslar mahalli basın, şehir hoparlörleri, el ilânları ve yakın yerlere toplu geziler yoluyla),

II — Mahallin, tarihi, arkeolojik ve turistik kıymetlerinin araştırılması, tesbiti, değerlendirilmesi ve muhafazasına yardım edilmesi,

III — Kamp yerleri, kamp tesisleri ve diğer her türlü turistik tesisler kurulması veya kurdurulması,

IV — Pansiyonculuğun teşviki, (Misaafir kabul evlerinin tefrişi için yardım etmek, geliştirilmesi ve işletilmesine nezaret etmek),

V — Yerli ve yabancı turistler için Enformasyon hizmetleri görmek,

VI — Festivaller tertiplemek,

VII — Tercüman - Rehber kursları açmak,

VIII — Personel kursları tertibine yardımcı olmak,

IX — Mahallî el sanatlarını, folklorünü, güzel sanatların her dalını ve mahallî mutfak geleneklerini teşvik etmek, geliştirmek,

X — Tanıtma ve halkın turizm eğitimi için neşriyat yapmak,

XI — Ağın'ın; yeri, soğuk suyu, iyi havasıyla müstesna bir özellik taşıyan ancak bugüne kadar bakımsız bırakılmış bulunan Aliuşağı mahallesinin, turistik bir hale sokulması (Yolu, çeşmesi, su tesisatı, misafir kabul evleri, turist istirahat ve eğlence yerleri yapılması yoluyla)

Yukarda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere, kurulduğu tarihten bugüne kadar, Derneğin yaptığı çalışmalar şöylece özetlenebilir:

1 — Ağın - Kaşpınar köyü tapulama hudutları içerisinde bulunan, hazineye ait toplam (477) dönümlük iki parsel arazinin, yaz aylarında, dinlenme ve kamp yeri olarak kullanılmak üzere, Millî Eğitim Bakanlığına verilmesi hususunda büyük çaba sarfedilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı arazinin durumunu resmen Elâzığ Valiliğinden sormuştur. Ancak, alınan cevaptan, Kaşpınar köyünden birisinin bu arazilere sahip çıktığı, bunun üzerine ihtilâfın mahkemeye intikal ettiği ve mahkemenin halen devam etmekte olduğu anlaşılmıştır. Mahkeme sonunda arazinin hazineye ait olduğu kesinleştiği takdirde, Ağınımıza ekonomik ve sosyal yönlerden büyük faydalar sağlayacak önemli tesisler kazanmış olacağız. Çünkü bu tesislerde her yıl binlerce öğretmen ve öğrenciler kamp yapacaklardır.

Söz konusu arazinin alınamaması halinde, teşekkül edecek gölün kıyısında başka bir arazi tespit edilerek bu hususun yerine getirilmesine mutlaka çalışılacaktır.

2 — Bacağı kesilmiş bulunan bir hemşchrimize, Kızılay'ca sun'î bacak yaptırılması sağlanmıştır.

3 — Yine, Kızılay'dan alınan (200) parça giyim eşyası, fakir öğrencilere ve fakir halka dağıtılmak üzere Kızılay Ağın şubesine gönderilmiştir.

4 — Ağın ABDULLAH LÜTFÜ ilkokulu ile yine merkez CUMHURİYET ilkokulu için Millî Eğitim Bakanlığından birer (240'ar parçadan ibaret) ders malzemesi

takımı sağlanmıştır. Yakında gönderilecektir.

5 — Köy İşleri Bakanlığı ilgili dairesi tarafından, Aliuşağı mahallesinin çeşmesi için bir plân ve proje hazırlanmaktadır. Bu plân ve proje hazırlanınca, çeşmenin Elâzığ XI. Y.S.E. Mıntika Kontrol Âmirliğince yaptırılması hususunda gereken emir verilecektir.

6 — Dernek için sağlanan nakdi yardım tutarı halen (7000) lira kadardır. Sağlanan bu paranın (3000) lirasını Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı vermiştir. Geri kalanı da şahıslardan toplanmıştır.

Bu yazımızdan, Derneğin hangi amaçlara hizmet edeceğini geniş şekilde öğrenmiş bulunacak olan, muhterem hemşehrilerimizin de bundan böyle mümkün olabilecek hertürlü maddî ve manevî yardımlarda bulunacaklarına inanıyoruz.

7 — Turizm ve Tamiat Bakanlığından da mümkün olabilecek miktarda yardım görebileceğimize dair ilgililerden söz almış bulunuyoruz.

Derneğin Ağın Ziraat Bankasındaki hesap numarası (890), Ankara - Yenişehir Meşrutiyet şubesindeki hesap numarası ise (Tas. M.F. 348) dir. Bu hesap numaralarına gönderilecek olan paraların makbuzları hemen kendilerine gönderilecektir.

Sayın hemşehrilerim,

El ve fikir birliği yaparak güzel Ağınımızı kalkındıralım. Geri kalmış bulunan bu yurt kösemizi daha iyi bir hayat seviyesine yükseltelim.

Bugün bu ve bunun gibi Dernekler yoluyla, yarın, daha geniş imkânlar bahsedecek olan ve çeşitli amaçlar güdecek Kooperatiflerle Ağınımıza hizmet, sadece, bu hizmette görev alacaklara huzur, verecek, memleketine karşı hizmet görevini yerine getirmiş insanların sevincini tatdıracaktır.

Saygı değer ve imkânları yardım etmeğe müsait olan hemşehrilerim, kuruluş

sebeplerini ve amaçlarını açıklamağa çalıştığım, "AĞIN İLÇESİ SOSYAL TESİSLER YAPILIRMA VE KORUMA, TURİZM'İ GELİŞTİRME DERNEĞİ"ne yardıma dâvet ediyorum sizleri. Yapılacak yardımlar en iyi şekilde değerlendirilecektir. Yardımın azı, çoğu olmaz. Şüphesiz herkes kendi imkânı oranında yardıma katılacaktır. Damla, damla göl olacak, bu gölde birikecek paralar Ağınımızı daha güzel yapma, muhtaç olduğu kuruluşlara kavuşturma alanlarına harcanacaktır.

Ağınımızı güzelleştirelim, kalkındıralım diyoruz. Bu fikirde hepimiz birleşiyoruz. Ama, bu güzelleştirmeyi ve kalkındırmayı kim yapacak ve nasıl yapacağız? Bu hususta hepimize kendi imkânlarımız ve yeteneklerimiz oranında görev düşmez mi? Sözle, işi daima bir başkasından beklemekle, sadece dilek ve temennilerde bulunarak kenarda durmakla hiçbir şey sağlanacağına inanmıyorum. "Âyinesi iştir kişinin lâfa bakılmaz" diyen atalarımız ne güzel söylemişler.

Hizmet etmek, iş yapmak, bunları başaracak yetenekte olanların güçbirliği yapmaları ile Dernek ve Kooperatifler halinde teşkilâtlanmaları ile mümkündür.

İtiraf edelim ki biz Ağınlıların bu tarafımız noksanıdır.

"AĞIN İLÇESİ SOSYAL TESİSLER YAPTIRMA VE KORUMA, TURİZM'İ GELİŞTİRME DERNEĞİ" yukarda söz konusu ettiğim güçbirliği yapıldığı takdirde Ağın'a çeşitli alanlarda hizmet etme imkânını hazırlamış bulunuyor. Bir kısmımız Dernekte bizzat görev alarak, bir kısmımız maddî ve manevî desteklerimizi esirgemiyerek bu hizmetimizi yapabiliriz. İlerde kuracağımız Kooperatiflerle de hizmet alanlarını çeşitlendirmek ve genişletmek mümkün olabilecektir.

Derneğin Ağın ve Ankara'daki hesap numaralarına hergün yeni yeni yardımların geleceğini umuyor ve bekliyoruz. Yapılacak yardım miktarları ve yardım edenlerin isimleri "Ağın Kültür ve Sanat Der-

gisi"nde yayınlanarak sayın hemşehrilerimizin bilgisine sunulacaktır.

Ağınımızı tüm olarak ele alarak birçok hatıralarımızı taşıyan bu yere çeşitli hizmetler yapmayı amaç edinen söz konusu derneğe yardım elini uzatacaklarına, onu bütün güçleri ile destekliyeceklerine inandığımız ve güvendiğimiz kıymetli hemşehrilerimize teşekkürlerimizi, engin minnet ve şükran hislerimizi peşinen sunmayı görev sayar, kendilerini saygı ile selâmlarımız.

İğdeli Yollar

Yolları kıvrılır beyaz toz ile
Yürür güzelleri binbir naz ile
Neşe verir sevinç verir haz ile
Burcu burcu kokan iğdeli yollar.

Yollar kıvrıldıkça şarkılar söyler
Nice, aşıkların derdini gizler.
Özlemi geldikçe yüreğim sızlar
Burcu burcu kokan iğdeli yollar.

Bir suyu var soğukluktan içilmez
Bağı bahçesine paha biçilmez,
Ana vatan, yolundan vazgeçilmez
Burcu burcu kokan iğdeli yollar.

Yollar uzun uzadııkça uzuyor
Hayali gözümde halka çiziyor.
İğdeleri hep gönliimde geziyor
Burcu burcu kokan iğdeli yollar.

GÜLCAN KORKMAZ

Yalnızlar Evreni

MEHMET ERGÖNÜL

Bin yılı geçti gidişin. "Dönerim" di-yordun bir gün sana. İşte beklediğimiz gün geldi. Hadi dönsene. Dünya bıraktığın gibi serin, kimsesiz, bıraktığın gibi boş, çiçeksiz ve karanlık. Diktiğin çınar-ların yıldızları geçti dalları. Kökü bende kaldı, kahrı bende. Güneş bütün burçları aydınlattı yeniden. Şimdi aslan burcun-da hasta, yorgun, bakımsız.

Dönmeni bekliyoruz tüm kuşlarla or-talıkta. Yapayalnızım, yorgunum, umut-suzum, eskisinden daha çok. Bin yıl, dile kolay bu, yeter beklediğim artık. Ne Ku-düsü bıraktım aramadık ne Bâbil ne Tu-leytûla. Bir devrinden bir devrine geçtim tarihin. Şimdi Kartacadayım, gene güneş batıyor Akdenizde al al. Ne İsa koydum sormadık ne Musa. Çan kulelerinde yor-gun güvercinler dem çeker, kanatlarının bir yanı yeşil bir yanı al.

Bir elim sımsıcak ellerini arar buz denizinde bir elim düşen yıldızlarla dolu.

Bu sapsarı düş, ekin tarlası değil Nil kıyısında, Kleopatra'nın güneşte kızarmış saçlarıdır dolam dolam. Gelmiş, geçmişe geleceğe sarılmış. Arzulara umutlara.

Güzellik çağı, hasat çağı başladı yeni-den. Kalelerimiz çelik kapılarla örtük. Bir sen varsın içerde, bir ben.

Ulusun kapımızda insanlık, hıçkırısın, dövünsün beyhude. Denizler benden ta-raf, rüzgâr senden, kuşlar benden taraf, kartallar senden, yağmur yerine taş, su yerine ateş. Göz yerine mavi gönder du-daklarımıza. Atlas etekliğin ger, sil kanlı ayak izlerini üşümüş körfezlerin, peşimize düşmes'n hiçbir gölge, hiçbir devir. Yü-reklerimizi gagalamasın özlem.

Kaybettim yenibaştan oyunu, ellerimi tutmak etti elerindekiler.

Hiçbir şeyim kalmadı bulutlardan gayri, onu da sana veriyorum. Ört üstü-mü ört üşüyorum, sıcaklığınla.

Bir denizleri seviyorum demiştim, bir de seni. Yağmur bulutlarını gerdim göz-bebeklerime yeşerdi, filizlendi yeniden u-mutlarım.

Gün ısıdı kaf dağlarının doruğunda, gün ısıdı tekmi kuşların kanatları ıslak, çiçekler çimenler kuşlar ağlamış yoklu-ğuna.

Hadi gel artık! Bin yıl daha bekliye-cek sabrım kalmadı. Zamanı tutsak et-tim yalnızlığa. Kim olursan ol hangi renk-te hangi kılıkta gelirsene gel, ellerini yüre-ğime değdir usulca, üşümüşlüğümü ısıt yeniden, söyle güneşe küskünlüğümü, söy-le Çin denizindeki balıklara yalnızlığımı... Söyle ne duruyorsun adın neydi senin? Hatırlat bana Maria olduğunu.

Ama ellerinin rengi neden yeşile ça-lıyor, gözlerin neden kara? Dudakların ne-den çigan müziği güzelliğinde değil? Bu susmuşluğun neden?

Bu ses vermeyen tel sazımın teli, gön-lümün saçlarından seçtiği Oğlak burcun-da öldü güneş, bu kan onun kanı, bu fer-yat onun, evrene sığmıyan.

Orada arayın

Bir ışık ki solgun
Bir hayat ki acı
Bir dert ki dermansız
Beni orada arayın
Bir kalp ki kalbe küsmüş
Bir aşk ki susamış
Bir mezar ki çürümüş
Beni orada arayın
Ve daima yaşantısız
Mücadeleden bezmiş
Bir hiç olarak arayın

MUSTAFA İÇ

Benim Köylüm

"Yoksul fakat namusluyuz"

Toprak toprak ko'kar yavuklumun saçları
tırnı'ğın yırtı'ğıdır şalvarındaki
başındaki çevreyi ben aldım,
ucuna düğümlü elli kuruş
benim paramdır.
Cepkeninin düğmesini ben ilikledim
ben açarım
başkasına haramdır...

GÜVEN ÇELİK TEN

Son Gidiş

Bir yaz günü
Bu ne yağmur, bu şimşek...
Bir rüzgâr esti delicesine
Bütün bulutları sildi..
Su birikintileri kaldı yerlerde
Ve birde biz kaldık...
Yapraklar, kuşlar katılmıştı
Rüzgârın akışına...
İşte o son eşiş oldu,
Gidiş o gidiş oldu;
Bir daha dönmedi yuvasına...

ALİ MUHLİS ÖZÇELİK

Tanrım

Gökler alabildiğine yükseliyor
Yıldızlar ışıltılı
Dalgalar çöşmüş haykırarak vuruyor kayalara
Beni istiyorlar, bana çağırıyorlar
Bir anlık ömür için,
Bukadar ezgi, cefa, çok değilmi Tanrım?
Söyle meleğine, bırakırsın yakamı, yalvarırım
Denizleri, dalgaları severdim eskiden
Sevmiyorum şimdi,
Kızma Tanrı'm insanlarına
Cennet'ten sen kovdun onları
Kötülükler dinmiyen, bitmiyen ihtiraslar
Hep toplanmış üzerlerinde
Yaradanım söyle bana, nasıl sevebilirim ben
onları
Dargınım, kızgınım sana Tanrı'm
İyilikler sende iken
Yaratıklarımı kötülüklere, nasıl terkedersin?
Yeter tanrım affet bizleri artık
Bitsin bu dargınlık
Ölesiye doya doya yaşamak hep gülmek isti-
yorum
Uzat ellerini Tanrı'm öpmek istiyorum.

CEMŞİT SAİT

Bulmacanın Çözümü

Soldan Sağa :

1 — Hoşirık, S. 2 — Alis, Zati. 3 —
Yaş, Kova. 4 — Mi, Tu. 5 — A, A, Kent.
6 — Kanser, Ek. 7 — Arlanmak. 8 — Sar,
Kes. 9 — Yarpuz, La.

Yukarıdan aşağıya :

1 — Hay, Aka, Y. 2 — Ola, Arsa. 3 —
Şişmanlar. 4 — İs, i, Sarp. 5 — R, K, Ken,
U. 6 — İzoterm, Z. 7 — Kavun, Ak. 8 — Ta,
Tekel. 9 — Si, K, Sa.

AĞIN'da Hayrat ve Ağaç Sevgisi

CEVAT ONAY

İnsanları hayvanlardan ayıran bazı vasıflar sayılır. Ben bunların en önemlisi olarak, eskilerin diğerkâmlık, yenilerin özgecilik dedikleri kendinden başkalarını düşünme, sevmeye ve koruma (vasfı) niteliğidir diyebilirim. Bu niteliği taşımayan bir varlığın insan biçiminde yaratılmış ol- sa dahi insanlığından şüphe etmek gerektiğine inanırım. İşte insana insanlığını ver- diğine inandığımız bu başkalarını düşün- me, sevmeye ve koruma duygu ve düşünce- sinin iş ve beceri olarak meydana çıkma- sına hayır işleme, yardım etme diyoruz.

Hayır iş işleme, yaratılalı beri ulusal geleneklerimizden olmakla beraber ayrıca bir din umdesi olarak da ulusal yapımıza yerleşmiştir.

Hayır işleri çok çeşitli guruplara ay- rılmış durumdadır. Genel olarak sınıflan- dırarak olursak biri: İnsanın sağlığında ve gücü yettiği zamanlarda rast geldiği ve lâıyk gördüğü kimselere şahsen yaptığı yardımlardır. Bunlar, yapan insanların maddi güçlerinin yeterli olmasına ve iste- melerine bağlıdır. Yani hem süresiz, hem de bir sürü şartlara asılıdır.

Diğeri ise birinciye göre daha değer- li, sürekli ve etkili olan HAYRAT dediği- miz hayır işleridir. Bunlar sürekli- dir. Bunlar sürekli- dir. Bunlar vasıtası ile yardım görenler, yardımı yapanlara ve başkaları- na karşı minnet duymak, mahcup olmak gibi bir duruma düşmezler. Bu şekildeki yardımın mahiyeti belli olduğundan buna muhtaç olanlar gerektiği anda faydalana- bilirler. Bu bakımlardan HAYRAT ola-

rak kurulmuş olan yardım-kurumları çok daha yararlı, değerli ve etkilidirler.

İşte bu HAYRAT kurumları ileri in- sanlık kurumlarıdır; Türk milletinin millî bir geleneği olarak ilk çağlardan sonsuz- luğa doğru sürüp gider. Bugün büyük şe- hirlerimiz birer sosyal yardım anıtı olan bu kurumlarla doludur. Şehir ve kasaba- lar küçüldükçe HAYRAT kurumları da küçülür ve değişir.

Ağın'da da HAYRAT olan bazı ku- ruluşlar görüyoruz. Bölgemize yarım yüz- yıla yakın bir zaman bilgi dağıtan medre- se, Hacı Ali Paşa adında bir hayır sahibi- nin hayratıdır. Bir iki çeşme de şahıslar adına hayrat olarak yaptırılmıştır.

Ağın'da en önemli hayrat, ağaç hay- ratıdır. Çünkü bu az bir emekle kurulur, kurulduktan sonra da toplum tarafından korunur ve yaşatılır. Aynı zamanda böl- gede ağaç sevgisini dinî bir mahiyette gö- nüllere yerleştirmiş olmakla büyük bir ö- nem taşır. Ağaç hayratının belli başlı iki amacı vardır: 1 - meyvesi, 2 - gölgesi. A- ğın'da daha çok meyvesi için hayrat ağaç dikilir. Meyvelerden de dut ağacı seçilir. Biz bu seçim sebebini, dut ağacının kolay yetişmesinde, başka meyve ağaçlarına gö- re bir hayli uzun ömürlü olmasında, mey- vesinden faydalanmak için uzun boylu e- mek ve külfeti gerektirmemesinde, meyve- sinden faydalanmanın kış ve yaz mümkün olmasında, çeşitli kışlık yiyecek yapımı- na kullanılmasında görüyoruz.

Hayrat ağaçların geleneksel bir ta- kım dikme, yetiştirme ve kullanma kural-

ları da toplum tarafından kurulmuştur. Bir hayrat ağaç kamu toprakları üzerine, yani yol kenarlarına, meydanlara, boş ve köy malı çayırılara, meralara dikilir. Bölgemizde yaşayan geleneklerin en dikkate değeri ve değerlisi, herhangi bir kişi tarafından böyle bir yere dikilen bir hayrat ağaca büyük küçük hemen herkesin saygı göstermesi, dibi kurumuşsa sulaması, etrafının koruyucu çalıları düşmüşse düzeltmesidir. Böyle bir fidan hayvanlar ve ya çocuklar tarafından saldırıya uğrarsa yine herkes kendisini o ağacı korumakla görevli sayar. Tarihimizde ne zamandan beri kurulduğu bilinmeyen bu kutsal gelenğin böylesine kuvvetli köklerle çocuklara kadar mal edilmiş olmasıdır ki Ağın'ı iki dere boyunca uzanıp giden bir ağaç gölü haline getirmiştir. İşte böylece toplumun biri birine kenetlenen düşüncesi ve anlayış birliği sayesinde dikilip büyüyen hayrat ağaç, diken kişinin hayratı diye anılır. Bundan maksat ise sadece diken şahsa rahmet okunmasıdır. Yoksa ne mülkiyet, ne de hattâ faydalanma bakımından diken adama bir tercih ve imtiyaz hakkı tanınmaz. Hele mülkiyet iddiası, yani bir kamu toprağına (aslında kendi toprağına dikilmiş olan ağaç hayrat değil kendi malıdır) bir hayrat ağaç dikenin, oranın mülkiyeti üzerinde bir hak iddia ettiği ne görülmüş, ne de işitilmiştir. Faydalanmağa gelince diken kişi sağlığında ancak onun bakım görevini ve sorumluluğunu üzerinde taşır. Faydalanma yönünden ise ancak toplumun bir kişisi olarak bir hakka sahiptir.

Belediye kurulmadan önce hayrat ağaç tamamiyle bozulup kendisinden faydalanılamaz hale gelince yine kamu malı olan camilere odunluk olarak kesilirdi. Hayrat sahibinin varislerinde atalarının gayreti hüküm sürüyorsa kesilmek suretiyle boş kalan aynı toprağına yine dedesinin adına bir yeni fidan diker ve yetiştirirdi. Bölgemizde bu güzel geleneklerin ne halde olduğunu bilmiyoruz. Umarız ki Ağın'da oturan hemşehrilerimiz bu kutsal gelenekleri tarihten aldıkları gibi korumada ve yaşatmada da titizlik gösterebilirler.

Yurt Özlemi

İBRAHİM TÜRKER

*Beyazdır Ağın'ın dağı, taşı, toprağı,
Ruhları okşuyor serin havası, yeşil yaprağı.
Kasabaya girerken ağca bayırı,
Hacı mezarlığı, Hoşirlik çayırı.*

*Mağarabaşı, kalacık, karşıda hoplar,
Yurda giren, çıkan bu semtte toplar.
Hekâmetdağı, Osmanbaşı, Çelebideresi,
Söyleyin sevilmeyen neresi vardır?*

*Sıtma pınarı, sonra gelir Çayırılık,
Bektaş'ın üzeri bağlık, bayırılık.
Çocukluk günlerim orada geçti,
Yirmi yaşında oldu ayrılık.*

*Havası: suyu tertemiz, toprağı beyaz,
Kışın hüznüldür, neşeli her yaz.
İsbrekderesi, Jellâhlar başka bir âlem,
Buradan yurduına binlerce selâm.*

*Unutulmaz üçdutlar, karisi bir de yazılar,
Beyaz yünllü koyunlar, kara kuzular.
Hemşehrime! deme ki yazdıklarım hiçdendir?
Söylediğim yürekden, duygularım içdendir.*

R E N K L E R

Aysel SERİN

Sevgili okuyucularım; bu yazımda yine kadın güzelliğini etkileyen bir konu olan giyimden ve renklerden söz edeceğim sizlere.

Estetik görünümelerde renk seçimi gerçekten önemli bir rol oynar. Bunun içindir ki en büyük sanatkâr bilinen doğa, renk seçiminde çok titizdir ve hiç bir sanatçının ulaşamadığı ölçüde başarılıdır uyumu sağlamakta. Bunun için biz de doğayı örnek alarak bazı yargılara varabiliriz:

Yeryüzünün çeşitli görünümlerinde doğa en çok mavi ve yeşil rengi kullanmıştır... İnsana öyle gelir ki gökyüzü için en iyi renk ancak mavidir. Gerçekten de kıpkızıl, kapkara, hattâ yemyeşil bir gökyüzü son derece bunaltıcı olurdu.

Ya bütün bitkiler kahverengi veya mor görünselerdi ne yapardık?.. Ama bu renklerde yer yer kullanılmıştır diyeceksiniz. Kullanılmış ya nasıl?.. Yemyeşil yaprak yüklü dalların ve ağaç gövdelerinin üzerinde kullanılmış kahverengi... Mor açılmış açılmış da eflâtun gibi aydınlık bir renk olmuş, gelmiş leylâkların üzerine konmuş... Kırmızı, ocakta ateş olup yanarken yanına eş seçtiği küllü griye boyatmış... Ya karpuz yeşilin içindeki kırmızıya ve siyah çekirdeklere ne dersiniz?..

Görülüyor ki doğada başta gelen ku-

rallardan biri pastel renkler arasında çarpıcı, parlak, frapan renkler kullanmak oluyor. Biz de buna bakarak turkuaz, turuncu, fosforlu sarı, açık kırmızı, mor gibi renkleri, pastel renkler üzerinde aksesuar olarak kullanabiliriz. (Kolyeler, küpeler, iğneler, biyeler, gibi).

Eğer giyiminde fon olarak çarpıcı bir renk kullanıyorsak bunu da ölü renkte aksesuarla biraz yumuşatabiliriz. Bu yumuşatıcı renkler, gri, bej, kahverengi, siyah, beyaz olabilir.

Birbirini açan ya da tamamlayan renk gurupları hakkında bir iki örnek verebiliriz. Şöyle ki:

a.) Kahverengi, turuncu, limon küfü yeşil. (Sonbahar renkleri)

b.) Lâcivert, cam göbeği

c.) Siyah, kanarya sarısı veya turuncu

d.) Kırmızı - bej

e.) Lâcivert - kırmızı

f.) Mor - eflâtun

g.) Kahverengi - bej, kahverengi - yeşil, kahverengi - sarı...

Ancak bunlar, renklerin birbiriyle sağlayacağı uyum konusunda fikir verir bize...

Bir de giyenin kendisine yakışıp yakışmayacağını düşünmek gerekir.

Açık renk tenli hanımlara hemen her renk yakışır ama esmer hanımların biraz daha dikkatli olmaları gerekir. Esmerlere daha çok açık renkler yakışır. Açık mavi, pembe, beyaz, sarı gibi. Kahverengi, koyu gri, mor, esmer hanımların kaçınmaları gereken renklerdir...

Kırmızının bazı tonları bazı esmer hanımlara yakışır da bazıları yakışmaz.

Renk seçiminde kumaşı da göz önüne almak gerekir... Yıkanabilen kumaşlar açık renk olabilir. Ama günlük giyilecek bir manto, bir döpiyes yıkanamayacaksa açık renk olmamalıdır. Renk konusunda modanın esiri olmamak da kişilik sahibi bir hanıma yakışır bilgiçliklerdendir. Nasıl, biçim seçerken kendimize yakışanı ararsak renk seçiminde de kendimizi unutmamalıyız... Şıklık, zarafet ve modernliğe giden yol "Kendine yakışandan" geçer...

ÇOCUK FELCİ

Bir şahıs — Merhaba Doktor Bey...

Doktor — Merhaba efendim, oturamaz mısınız?

— Teşekkür ederim Doktor bey... Havalarda ısınmaya başladı. Artık kıştan ve birtakım kış hastalıklarından kurtuluyoruz demektir.

— Evet kışın gitmesiyle birtakım hastalıklar da azalır.

— Hastalık deyince hatırıma geldi. Çocuk Felci diye bir hastalık işitiriz. Bazen bu hastalığa yakalanan çocuklarda felçler olur, hattâ sakat kalanlar olurmuş doğru mudur?

— Evet doğrudur. Biz ona "salgın çocuk felci" deriz.

— Bu hastalığı merak ettim. Vaktiniz müsaitse çocuk felci hakkında biraz bilgi verir misiniz?

— Memnuniyetle. Merak ettiğiniz hususları sorun bakalım.

— Çocuk felci nasıl bir hastalıktır?

— Salgın çocuk felci değişik şekilde bir ateş, yukarı solunum yolu veya mide barsak belirtileri ile başlayan ve "virüs" denilen bir cins mikrobun yaptığı bir hastalıktır.

— Bu hastalığın mikrobi vücudun nerelerinde yerleşir?

— Çocuk felci mikrobi omur ilikte yerleşir ve felçlere sebep olur. Ayrıca hastanın boğazında ve barsağında bu mikrop bol miktarda bulunmaktadır.

— Bu hastalık tehlikeli midir?

— Çocuk felci bütün dünyada tanınan, salgınlar yapabilen, seyri ve bıraktığı ârizalar bakımından sosyal ehemmiyeti olan tehlikeli bir hastalıktır.

— Çocuk felcinin Amerika'da fazla olduğunu söylerler doğru mudur?

— Evet doğrudur. Salgın çocuk felci

bütün dünyada yaygındır. Bilhassa Kuzey Amerika ve Avrupada fazla tesadüf edilir. Güneye doğru inildikçe azalmaktadır.

— Bizim memleketimizde de, çocuk felci var mıdır?

— Uzun yıllar salgın hastalıklara uğramış ve bu uğurda ömürlerini yıpratmış olan tecrübeli mütehassıs hekimlerimizin fikir ve kanaatlarına göre memleketimizde çocuk felci bazı sene az, bazı sene biraz daha fazla tek tük vak'a halinde görülmektedir. Amerika ve diğer memleketlerdeki gibi bizde şimdiye kadar salgın yaptığı görülmemiştir.

— Bizde salgın yapmamasına sebep nedir?

— Çocuk felcinin bizde salgın yapmamasında belki bizim içinde bulunduğumuz iklim ve ırkın tesiri vardır. Hakikat olan şudur ki: Bugün için memleketimizde çocuk felcinden korkulacak bir durum yoktur.

— Memleketimizde çocuk felcinden zarar görenler var mıdır?

— Memleketimizde çocuk felci umumiyetle hafif seyretmektedir. Bununla beraber nâdir de olsa öldürücü ve ağır sakatlar gösteren vak'alar da görülebilir.

— Çocuk felci hangi yaşlarda fazla görülür?

— Çocuk felci bir ilâ dört yaşındaki çocuklarda fazla görülür. Fakat Amerika'da büyüklerde de oldukça sık tesadüf edilmektedir. Altı aydan küçük çocuklarda hastalık görülmez.

— Bu hastalık en fazla hangi mevsimde görülür?

— Çocuk felci yaz aylarında başlar, son baharda çoğalır. Hastalık insandan insana geçer.

— Hastalık kimlerden bulaşır?

— Bilindiği gibi bu hastalık bir çok kimselerde hafif geçer. Felç yapmaz. Çocuk felci hastalığını belirsiz bir şekilde ve yatmağa lüzum hissetmeden ayakta geçirenler ve nekahatlılar veya mikrop taşıyıcılar hastalığın yayılmasında suçludurlar.

— Çocuk felci mikrobu hastanın boğaz ve barsağında da çok miktarda bulunmaktadır, demiştiniz. Şu halde buralardan çıkan mikroplar etrafı buluşturır öyle mi?

— Evet öyledir. Mikrop boğaz ifrazatında bulunur, öksürük ve aksırıkla çıkan mikrop lu irfazatla bulaşmış olabilir. Fakat daha ziyade tifo ve dizanteride olduğu gibi insan barsağında çok miktarda bulunan çocuk felci mikropları da büyük abdestle çıkar, etrafı buluşturır.

— Karasinekler de çocuk felci mikrobu taşırlar mı?

— Tabii taşırlar. Karasinekler ve hatta fareler insan kirliliklerinden aldıkları mikropları besin maddelerine naklederler. Bu şekilde veya başka bir şekilde mikrop ile kirlenmiş su, süt, pişmeden yenen sebzeler ve saire ile vücuda alınan mikroplar la hastalık bulaşmış olur.

— Çocuk felcinin meydana gelmesini kolaylaştıran başka tesirler de var mıdır?

— Evet vardır. Çocuk felcinin meydana gelmesinde kuvvetli güneşe mâruz kalma, ıslanma, diğer bulaşıcı hastalıklara yakalanma, yorgunluk da yardım eder.

— Çocuk felcinin bulaşma devri ne kadardır?

— Mikrobun vücuda girmesi ile hastalık belirtilerinin kendini göstermesi arasında umumiyetle bir ilâ iki hafta geçer.

— Çocuk felcinin belirtileri nelerdir?

— Çocuk felcinin başlangıcı ekseriyetle önemlidir. Ateş hafif titreyişle 36-38 dereceye kadar çıkar. Baş ağrısı, sersemlik, huzursuzluk tuharruş halleri bazan terleme olur. Nezle, boğaz ağrısı ve öksürük, bazı vak'alarda ise kusma, ishal veya kabızlık görülür.

— Bu başlangıçtan sonra ne olur, hemen felç gelir mi?

— Ateş çıktıktan bir iki gün sonra

felçler başlayabilir. Bazen da ateş bir kaç gün devamdan sonra düşer. Sakin bir devre başlar.

— Bu sakin devrede ve sonra ne olur?

— Sakin devrede hastalar kendilerini iyi hissederler. Ateş düşer, birkaç gün sonra ateş tekrar yükselir, menenjit belirtileri görülür. Bazen de menenjit belirtileri görülmez, adele mafı başlar.

— Sonunda ne olur?

— Sonunda hasta iyileşmediği takdirde felçler başlar.

— Bu felçler nerelerde daha fazla görülür?

— Çocuk felcinde felçler ekseri bacaklardadır. Felç yalnız bir bacakta olabilir veya bacak ve kolların toptan felce uğradığı da görülür.

— Felçli tarafın bütün kasları yani adaleleri âfete uğramış mıdır?

— Felç bazı grup adalelerde hafif, bazılarında ise fazladır. Adalelerin felçli oluşuna göre hastada muhtelif şekilde hareket boşlukları görülür. Felçler yerleşirse iki ay içinde adalelerde zayıflama olur. İleri derecede felç olan vakalarda ise hayat tehlikeye girebilir.

— Çocuk felcinin âkibeti nedir?

— Hissiyat bozukluğu şeklinde kalan ve felç olmayan haller şifaya müsaittir. Tam felçlerin iyileşmesi oldukça uzundur. Hastalık ilk günlerde sükûna girerse, birinci haftadan itibaren tesir başlayabilir. Felçlerin iyileşmesi iki seneye kadar uzayabilir.

— Çocuk felci başka ne gibi tesir bırakır?

— Çocuk felci bazı vak'alarda aptallık yapar.

— Çocuk felcinin tedavisi nedir?

— Çocuk felci olan hastalar mutlaka bir hekime gösterilmelidir. Çocuk felcinde hastalık hali bir iki hafta devam eder. Fakat bu hastalığa yakalanan kimseler uzun müddet bakıma muhtaçtırlar. Tıbbî bakım çocuk felci tedavisinde esastır. Hastanın 4 . 6 hafta yatakta istirahat etmesi lâzımdır. Çünkü yorgunluk felçlerin yayılmasına sebep olur. Hasta yumuşak şiltelere yatırılmalı, vücudun tazyik gören bölge-

lerinde yaralar açılmaması için deri sık sık temizlenmeli ve alkolle oğulmalıdır.

— Felçlerin iyileşmesi için ne yapılmalıdır?

— Felçlerde bilhassa hususi itina lâzımdır. Felçli bölgelere hekimin lüzum göreceği ve tarif edeceği şekilde sıcak pansumanlar ve fizik ekzersizleri yapılmalı, fizik ve ortopedik tedaviler tatbik edilmelidir.

— Bütün bu tedaviler ne kadar devam etmelidir?

— Tedaviye iki sene kadar devam etmek faydalıdır.

— Çocuk felcinden korunmak için ne yapılmalıdır?

— Sağlamları korumak için bu gibi hastalar 3 - 4 hafta kadar tecrit edilmelidir. Hastanın eşyası iyice kaynatılmadan tekrar kullanılmamalıdır. Sağlam çocuklara itina edilmeli, pişmeden yenecek maddeleri güzelce yıkamalı, elleri bol sabunlu suyla temizlemelidir. Çocuk felci bulunan bölgelerde şüpheli durgun sularda

yüzmemeli, hele bu sulardan kat'iyen içmemelidir.

— Sinek ve farelerle mücadele de faydalı mıdır?

— Elbette faydalıdır. Sinek ve fareleri gıdalara yaklaştırmamalı ve yok etmelidir. Bundan başka aşırı derecede yorgunluktan, anı olarak üşümekten kaçınılmalıdır. Temizliğe son derece dikkat edilmelidir. Çocuk felci görülen yerlerde mümkünse adenit ve bademcik ameliyatı yaptırmaktan kaçınılmalıdır. Çünkü salgın zamanlarında böyle ameliyatlar çocuk felci-ne yakalanma tehlikesini arttırmaktadır.

— Çocuk felcinin aşısı var mıdır?

— Çocuk felcinin aşısı vardır. Bu aşısıya "HALK" aşısı denmektedir. Ancak bu aşı her çocuğa lâzım değildir. Hastalık çıkan muhitlerde doktorun kontrolü altında ve onun müsaadesi ile yapılmalıdır. Bu aşının faydalı olduğu kabul edilmiştir.

— Bugünde çocuk felci hakkında çok şeyler öğrendim doktor bey. Teşekkür ederim.

Kaçılır mı?

Yaradan sağlam yaratmış

Kaçılır mı?..

Göz mü? Çalışmakla kör olsun!

Kol mu? Yazmakla yorulsun!

Okumakla dökülsün saçın

Korkma,

Çalışmakla tükensin ömrün...

Gezme şöyle miskin miskin;

Çayhanede, meyhanede, kerhanede...

Bir ışık tutsun seni,

İlimden doğan,

Bir ışık tutsun...

On parmaklı, ışık, yüz parmaklı, bin parmaklı...

Işıklı göz baksın sana,

On gözlü ışık, yüz gözlü, bin gözlü...

A. MUHLİS ÖZÇELİK

T.C.D.D. ile Yapılan Taşımacılık

LÜTFİ ÇINAR

Gayem reklâmcılık olmayıp, kıymetli hemşehrilerime az da olsa kendi çapımda faydalı olabilme kanısıyla bu vazifeyi yüklenmeyi borç addederek, yolculukda her zaman için karşılaşılabilecek olaylara yabancı kalınılmamasını hedef tutmaktadır.

T.C.D.D. idaresinde bilindiği gibi yolcu ve yük taşımacılığı diye iki ana unsur vardır. Halkımızın çoğu otobüs ile seyahatlerini yapmaktalarsa da son zamanlarda gerek otobüs kazalarının fazlaşması, gerekse T.C.D.D. idaresinin az da olsa sürat ve konfora ehemmiyet vererek yolcu kesafetinin artması neticesi olarak biletlerin bir hafta evvelde alınması yolcuların menfaati icabıdır. Kıymetli halkımız umumiyetle trenlerde Haydarpaşa - Malatya - Elâzığ veya Ankara - Malatya - Elâzığ arası seyahat ettikleri nazarı itibare alınarak diğer hatlar yazı kapsamı dışında kalmış ise de istenilen malûmatın Dergimiz vasıtasıyla duyurularak kısa zamanda cevaplandırılabilceğini hatırlatmak yerinde olur.

Söz konusu hatlarda bilet ücretleri yüzde 10 indirimli olup, bütün halkımız aynı şekilde yararlanabilir. Subay, Astsubay, Öğretmen ve öğrenciler yüzde 20 indirimle tabiidir. Gidiş - dönüş biletleri de aynı şekilde yüzde 20 tenzilatlı tarife uygulanır. Ekspres trenlerinde I. ve II. mevki seyahatlarında yer kuponu 100 kuruş farklı alındığı gibi kuşetlerde 400 kuruş ile 500 kuruş arası kuşet farkı ödemek zorunluğu vardır.

Balayı, aile, grup seyahatlarında yüz-

de 20 ile 40 arasında değişen indirimli tarifeler gerekli belgeleri ibraz etmek suretiyle yararlanılabilir.

Haydarpaşa - Elâzığ 1551 klm.

Mevki	I	II	III
Posta Ücreti	98.00	69.00	49.00
Ekspres Ücreti	117.00	82.00	59.00

Haydarpaşa - Malatya 1432 klm.

Mevki	I	II	III
Posta Ücreti	95.00	67.00	48.00
Ekspres Ücreti	114.00	80.00	57.00

Ankara - Elâzığ 973 klm.

Mevki	I	II	III
Posta Ücreti	82.00	57.00	41.00
Ekspres Ücreti	98.00	69.00	49.00

Ankara - Malatya 854 klm.

Mevki	I	II	III
Posta Ücreti	73.00	51.00	37.00
Ekspres Ücreti	88.00	62.00	44.00

kuruştur.

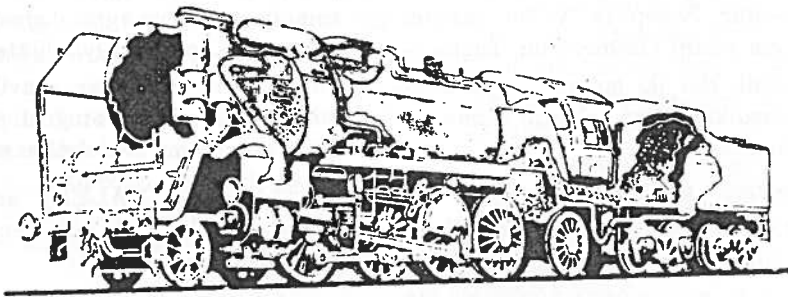
2 — Yük taşımacılığında ise (klm) kilometre kısımları yukarıda açıklamıştım. Ücret kısımları ise (ton - klm) olarak her zaman için değişebileceğinden kat'i bir

rakam vermeme imkân olmadığını takdir buyurursunuz.

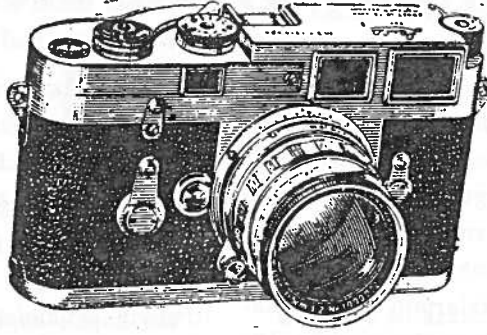
Yük taşımacılığında Bagaj, Mesajeri, Seyri Hafif (S.H.), Seyri Seri (S.S.) para ve tahviller diye bölümlere ayrılır. Yolculara lâzım olan bagaj muamelesinde istifade edebilme yönünden zati eşya (yatak, bavul, valiz ve el çantaları v.s.) gibiler yolcu ile aynı trenle furgunlarda taşınır. Eşyanın hasara uğramaması ve zayi olmaması bakımından ambalajların sağlam, bavul, valiz ve el çantalarının kilitli olması yolcu menfaati bakımından şarttır. Diğer gıda maddelerinin taşınması, S.H. evrak ile taşınır ki, bu kısımda tiryajlama anbarlarında hasar görmemesi bakımından anbalajların sağlam olması esastır. S.S. taşımalarında S.H. da olduğu gibi muamele görürse de ücret biraz daha farklı olmasına rağmen çabuk bozulacak gıda maddeleri taşınmasında kullanılır ve mahalline daha tez zamanda ulaştırılır. Bu konuda hasar ve zayi olma bahisleri çok geçtiğinden halkımızın ürkmemeleri için

T.C.D.D. anbarlarına yatırılan her eşyayı "kıymetlidir" diye yatırırsa hasara uğrayan veya zayi olan eşyasının bedelini tam olarak tahsil edebilir, az bir kıymet primi-ne karşılık malını garanti altına alabilir.

Hepinizce malûm olduğu gibi 1 Mart 1968 tarihinden itibaren İstanbul ve Ankara'da T.C.D.D. idaresi kapıdan kapıya yük taşımacılığına başlamış ve kısa zamanda rağbet görmüştür. Mahdut ebaddarda yapılan, konteyner diye adlandırılan kapalı kaplardan Ankara'da 117634, Haydarpaşa 360337, Sirkeci'de 229307 nolu telefonlardan talep edilebilir. Müşteri anbarlara gitmeden apıda teslim edip kapıda teslim alma imkânları mevcut olduğundan bu bölümdeki nakliyat kıymetli hemşehrilerime bilhassa tavsiye olunur. Para kıymetli tahvillerde tren furganlarında bulunan kasalarda emniyetle gönderilebilir. Kısaca izahına çalıştığım mevzularda hemşehrilerime faydalı olabildim ise kendimi mutlu addederim.

Fotoğraf Öğretimi

MUSTAFA NIKSARLI

Fransa'da Dagor Niyeps'in Heliography'sini geliştirirken, İngiltere'de de WILLIAM HANRY FOX TALBOT (Talbot) benzeri araştırmalar yapmaktaydı. 1839 yılında Arago'nun Fransız Bilimler Akademisinde verdiği konferansa kadar ikisi de birbirlerinin yaptığı yöntemlerinden habersizlerdi. Bu konferans nedeniyle Dagor'un yönteminden haberdar olan Talbot, Dagor'dan önce yöntemini yayınlamak için çalışmalarını hızlandırdı.

Birçok buluşlar gereksinmeden (ihtiyaç) doğmuştur. Talbot'un fotoğrafçılıktaki yaratma gayretlerini kamçılayan öge (unsur) bir sanatçı olarak -Niyep gibi- yetersiz oluşudur. Niyeps'te iyi bir sanatçı olmadığı için resim çizemiyordu, başkalarına çizdirirdi. Her iki bulucu da çizdiklerini beğenmediklerinden tabiatın çizmesini aramaya koyuldular.

İngiltere'nin Royal Society'sinin ve parlamento'sunun üyesi matematikçi ve politikacı bilim adamı Talbot 1833 yılında 33 yaşında evlenmiş ve eşini Avrupa'da bir balayı turuna çıkarmıştı. Bu geziyi resimlerle ölmезleştirme arzusuyla doluydu.

Talbot'a göre, her ne kadar kamera Lucida'nın prizmasından "herşey çok güzel görünüyorsa da, sadakatsız kurşun ka-

lemi kâğıt üzerinde sadece bakmağa değmez izler bırakıyordu". İşte Talbot'a tarihî ilhamını veren, kurşun kalem ile uğradığı bu başarısızlıktı: "Eğer bu tabii şekilleri daimî olarak naksetmek ve kâğıt üzerinde tesbit etmek mümkün olsaydı ne güzel olacaktı."

Tarihin garip cilvesidir, soyu sona ermiş anka kuşu gibi unutulmuş bir fotoğraf yönteminin bulucusu Dagor'un adı bütün dünyada bilinir de çağcıl (modern) negatif - pozitif fotoğraf yönteminin babası TALBOT genellikle tanınmaz. Talbot tek başına negatif resimlerden pozitif fotoğraf baskıları yöntemini ilk defa yapmış, başarmış ve agridisman (küçük bir negatiften sonsuz büyüklükte fotoğrafların yapımı), yarım ton gravür, elektronik flaş ve ultraviyole fotoğraf gibi günümüz fotoğrafçılığının temelini atmıştır.

"TABİATIN KALEMİ" adlı kitabında (1844) fotoğraf fikrinin kendisinde nasıl doğduğunu şöyle anlatır.

"1833 Ekiminin ilk günlerinde, İtalya'daki Como gölünün güzel kıyılarında Wollaston'un kamera Lucida'sıyla skeçler (kabataslak resim, manzara çizmek) çizerek ya da daha doğrusu skeçler çizmeye çalışarak vakit geçiriyordum. Fakat başa-

rı şansım çok azdı. Çeşitli, verimsiz boş gayretlerden sonra Kamera Lucida'yı bir kenara bıraktım ve şu yargıya vardım: Bu âleti kullanmak için -yazıkki bende olmayan- resim çizme bilgi ve kabiliyeti gerek-mekteydi. O zaman bir çok yıllar önce de-nemiş olduğum bir yöntemi yeniden dene-meyi düşündüm. Bu yöntem, bir kamera obskura alıp imgeyi bir kâğıt parçasının üzerine düşürmektir. Bu imgeler geçici, öl-meye mahkûm şeylerdir. İşte bunları düş-şünürken bu hayalleri (imgeleri) sabitleş-tirme ve kâğıt üzerinde sabit bir hale sokmak fikrinin ne kadar hoş olacağı ak-lıma geldi."

Talbot İngiltere'ye döner dönmez bu rüyasını bilimsel yöntemlerle gerçekleştirmeye koyuldu. Yargısına göre, "Resim, kâğıdın bir kısmına muhtelif çizgilerin ve diğer bir kısma da daha koyu gölgele-rin düşmesinden ibaretti. Işık, var olduğu yerde, özdek (madde, cisim) gövdeleri ü-zerinde değişiklik yapmaya yetecek bir ha-reket hasıl edebilirdi. O halde, böyle bir hareket kâğıt üzerinde meydana getirile-bilirdi."

Talbot ışığa karşı duyarlı olan kimya-sal ilâçlarla deneylere başladı. Kâğıdı, SODYUM KLORİD'in (yemek tuzu) zayıf bir eriğiyle yıkadı ve kuruttuktan sonra kâğıdı bu defa da GÜMÜŞ NİTRAT'ın yo-ğun bir eriğiyle yıkadı. Bu iki kimyasal madde birleşince SODYUM KLORÜR meydana geliyor ki bu çözülemiyen, ışığa duyarlı bir tuzdur. Dokuları üzerine sod-yum klorürü düz ve homojen olarak yay-mış olduğu bu kâğıdın üzerine bir yaprak, bir tüy ve bir de dantel parçası aralıklarla dizdi. Bunların da üstüne bir tabaka camla bastırıp ışıklandırdı (pozlandırmak). Işık, objelerin örtmediği yerlerde kâğıdı ka-rarttı. Kâğıdı bundan sonra kuvvetli bir sodyum klorür eriğiyle veya potasyum iyodür ile yıkadı. Böylece Talbot: fazla klor ile meydana gelen gümüş tuzlarının ışığa duyarlılığının az fazla gümüşle meydana gelen, gümüş tuzlarının ise ışığa çok duyarlı olduğunu buldu. Nor-mal tuz eriğiyle yapılan işlemlerin ise de-ğişmiyen gümüş tuzlarının duyarlılığını

azaltır. Hattâ okadar azaltır ki, printleri (baskıları) gün ışığında incelemek imkân-ını sağlar.

Nihayet Talbot GÜMÜŞ KLORİD üze-rinde durdu. Bunun da taze iken kullanıl-ması gerekiyordu. Bu nedenle kâğıdı önce hafif bir tuz (yemeklik tuz) eriğiyle, son-ra da gümüş nitratla fırçalıyor ve bu da kimyasal bir şekilde tuzla birleşip ışığa karşı duyarlı oluyordu.

Artık bu gereci (malzeme) kamera obskura'nın imgesini (hayalini) tesbit et-mek için kullanmaya başladı. İlk kame-rası büyük bir kutuydu. Bir yaz akşamı bir saatlik ışıklandırma kâğıt üzerinde ışıklı yerlerin izini bıraktı. Fakat küçük kameralarla yaptığı deneylerde daha ba-şarılı sonuçlar aldı. Bunlardan imzalı ve 1835 tarihli bir resim şimdiye dek saklan-maktadır. Bu resim 3 cm. kareden büyük olmayan küçük bir negatiftir. Aynı za-manda kutu kameralarında bir kolleksi-yonunu yapmıştı. Karısı bunlara "minik fare kapanları" adını takmıştı. Güneşli bir günde bunları Bath yakınlarında Lacock Abbey adlı kır evinin çevresine dizdi. Ya-rım saat sonra makinaları toplayıp açın-ca içlerinde karşılına koymuş olduğu objenin birer düzgün resimlerini buldu. Fakat 1835'den sonra kendini başka işlere vcrdi ve resim makinalarını unuttu. Eğer 1839'da Degor'un bulgusu ilân edilip de Talbot yeni baştan harekete geçmemiş ol-saydı bunların hepsi unutulmuş olacaktı.

Araştırmaları sırasında Talbot, Wedg-Wood'un çalışmalarından bilgi edindi; fa-kat daha sonra Degor'un yaptığı şeyler-den büsbütün habersiz olduğunu iddia etti. Arago'nun Fransız Bilimler Akademisin-de Degoratip 'konusunda verdiği konfe-rans onu çok sartsı. Çok güç bir durumda kalmıştı. Eğer Degor'un yaptığı işlem o-nunkine eş değerse bütün çalışmaları boşa gidecekti.

Öncelik hakkı kazanmak için, hemen eserlerinden örnekleri Londra Kraliyet Enstitüsüne götürdü. Orada 25 Ocak 1839 gecesi Michael Faraday bunları üyelere gösterdi.

Sir John Herschel, hemen arkadaşı Talbot'un işiyle ilgilendi. 28 Ocak 1839 tarihli Talbot'a yazdığı bir mektupla "PHOTOGRAPHED" (Fotoğraf) deyimini kullandı. Ve mektubun dipnotunda bu kelimenin "PHOTOGENIC" (fotojenik) kelimesinden daha uygun olduğunu izah etti. Bu da, hemen hemen bütün dillere yayılan Photography (Fotoğraf) deyiminin Herschel tarafından adlandırıldığını göstermektedir.

Bu fotojenik resimler tersti. Gölgeleleri ışıklı, ışıklı (aydınlık) yerleri karanlık gösteriyordu. Talbot, eğer bu ilk elde edi-

len resim ışığa karşı tesbit edilebilirse, daha sonra bunlardan yapılacak kopyalarla ışık ile gölgelerdeki terslik düzelecek, ışıklı yerler ışıklı, gölgeli yerler de gölgeli duruma getirilebilir, diyordu. İlk elde edilen bu ters resme Rerschel NEGATIF dedi, bundan ikinci bir işlemle elde edilene de POZİTİF adını verdi.

Böylece Talbot'un 'Degor'dan bir üstünlüğü vardı: Bir tek negatiften istediği sayıda pozitif yapabiliyordu. Bu negatif ve pozitif kavramının bulunuşu çığır açıcı oldu. Bütün çağcıl (modern) fotoğraf tekniği buna dayanmaktadır.

ÇÖPÇÜ İHRACATI

İşçi ihracı, beyin ihracı, milletvekili ihracı derken, şimdi de çöpçü ihracı fikri ile sürülüyor. Dış ticaret açığımız sürüp gittikçe, anlaşılan yaratıcı zekamız da ustura gibi bilenmektedir.

İşin teknik yönlerini bilmem ama, bu fikir pek parlak görünüyor. Çünkü bu çöpçü denilen şey, bizde en bol bulunan bir mal. Kromdan da bol, salyangozdan da. Yalnız bu işi de gene, zeytin yağı diye makine yağını yutturmaya kalkışan açık-gözlere bırakırsak hava alırız.

İthalâtçı firma ambalajı açtığımda, çöpçü yerine sözgelişi dilenciyle, yankesiyle karşılaşırsa, yapacağı iş gene malımızı başımıza çalmak olacaktır.

HAYRİ GENÇOSMAN

GÜNEYDEN MEKTUP VAR

ALİ AYDIN

"Olayların, yılların, asırların değiş-tirmedeği bir ortamdayım. Ta ezelden beri süregelen ilkel âdetler bu ortamı daha da geriye sürüklemektedir.

Halk, huzuruna kavuşmak umuduyla direnirken sefaletle düşüyor."

Bu girişi okuyunca insanın aklına ilk kez Doğu Anadolu bölgemiz geliyor... Oysa mektup, doğanın, tüm güzelliklerini seferber ettiği, cömertçe ortaya serdiği Akdeniz kıyılarımızın incisi İskenderun körfezinden gelmektedir.

Dünya kuruldu kurulu bir çok uygarlığın üzerinden gelip geçtiği, iç ve dış turizmin en çok rağbet ettiği bu bölge için böylesine kötümser düşünmek belki şaşırtıcı olacak.

Ama bu kötümser düşüncü Ali Aydın şöyle açıklıyor:

"Kaza dediğimiz zaman aklımıza İskenderun gelir. Çünkü İskenderun Türkiyemizin en güzel kazalarından biridir. Anadolumuzun birçok illerine meydan okuyabilecek özelliklere sahiptir. Kültür alanında gene güçlü durumdadır. Sebebine gelince, yurdumuzun hiç bir köyünde İskenderun köylerinden başka (10 ile 15) civarında öğretmen bulunmaz. Durum bu merkezde iken, güneyimde bugüne değin hiç bir ilerleme olmamıştır. Tüm aydın sayılan kişiler tarafından kandırılmış, ayırım yapılmıştır. Siz Arapsınız denmiş, çeşitli vaâdlerde bulunulmuş, hiç biri yapılmamıştır.

Toprak sahibi olacaksınız denmiştir. Aslı astarı çıkmamıştır. Daha neler neler... Bunları ben değil, çile çekmiş bir vatandaş sıralamaktadır.

"Biz, öz Vatanımız olan Türkiye'yi arzu etmeseydik oylarımızı Türkiye lehine verir miydik? Türk bayrağının dalgalandığı her yer kutsidir." sözleri yine aynı vatandaşındır.

Gerçek ırkları Türk olan fakat ana dili derme çatma Arapça olan, kendilerine özge folklörü bulunmayan kavim Arap mıdır? Eğer Araplar da Türk bayrağının

dalgalandığı evrende yabancı ırkların işi ne?

Yazdıklarından anlaşılıyor ki, okuyucumuz, bölgesinin unutulmuşluğunu, halkının Arap sayılmasına bağlıyor. Ben, Güney bölgemizin sorunlarını yaşamamış bir insan olmakla beraber bu hükmü ağır bulduğumu söyleyeceğim... Çünkü, gereğince ilgi görmeyen yurt köşemiz yalnız İskenderun değil ki?... Okuyucumuzun kendisi de biliyor ki doğuda henüz okula kavuşmamış köylerimiz de vardır... Aylarca kar altında yatıp başka illerle ilişkisini kesen şehirlerimiz de... Toprak sahibi olmayan köylümüz de yalnız İskenderun köylerindeki değildir...

Kanımcı bu bölgede eksik olan her şeyi orada yaşayanların Arap sayılmasına bağlama düşüncesi yerinde değildir...

Çünkü okuyucumuzun sıraladığı gerilikler bütün Anadolu'nun sorunlarıdır... Elbette bütün Anadolu ile birlikte çözüleceklerdir.

Ama şu muhakkak ki okuyucumuzun dile getirmek istediği önemli bir sorun var güneyde. Bu da mektubun son bölümünde belirtiliyor:

"Kişiler, gerçek hüviyetlerini istemiyerek kaybetmişler. Biz Arabız, diyorlar. Hem de bu sözü medarı iftiharla söylüyorlar. Beşikteki yavruya ninni söylerken dahi Türklerden nefret ettirmeğe alıştırmışlardır. Yüz kişilik bir okulda o mini mini yavruya, siz Türksünüz mefhumunu aşılatıncaya kadar anlığının derisi patlıyor. Güneyim, hükümete sırtını dönmüş. Milletler atom devrini dev adımlarla kat ederken Türkiyemizin bir köşesi neden Türkiyemize küskün?.. Artık her şeyi kadere bırakmanın zamanı geçmiştir.

Hep beraber güneylimizi bağrımıza basalım. Yaşamalarını süsleyen kumar, içki sahnelerini silmeğe çalışalım. Bu milletin sefalet sahneleri seyretme zamanı çoktan geçmiştir. Değiştirelim acı sahneleri. Ayırım yapmayalım."

İyi düşünüyor, güzel şeyler istiyor okuyucumuz.. Ama niçin yalnız İskenderun körfezi için bu dilek?.. Bunlar, tüm Anadolu için istenmeli değil mi?...

ABONE ADRESLERİ

12 — Bedrettin GENÇOSMAN
Kınalıada Türk İlkokulu Müdürü

— İSTANBUL —

55 — İbrahim SEZGİN
Ege J. Deniz Bölge Kom. J. 7 sayılı Bot
Telsiz Operatörü ANTALYA

56 — Güner ÖZMEN
Binektaş Sokağı No: 18/B
KÜÇÜKESAT — ANKARA

101 — Nurettin KARADAĞ
İlköğretim Müdürü
AĞIN — ELAZIĞ

102 — Fahrettin TÖZÜN
Abdullah Lütfü İlkokulu Öğretmeni
AĞIN — ELAZIĞ

103 — Osman GÜLER
Kalaba Ortaokulu Müdürü
KALABA — ANKARA

104 — Fahrettin NIKSARLI
T. C. Ziraat Bankası Veznedarı
— MALATYA —

105 — Rıza ALTUNÖREN
Çakırağa Mahallesi Asımbey Sokağı
No: 31/4 AKSARAY — İSTANBUL

106 — Cevdet GENÇOSMAN
Tavukpazarı Yeşil Saray No: 47
ÇEMBERLİTAŞ — İSTANBUL

107 — Aydın ÖZBEN
Töyko Matbaası Rüzgârlı Sokak No: 15
ULUS — ANKARA

108 — Gülten UZUN
Denizciler Caddesi Yapıncak Sokağı No: 2
— ANKARA —

109 — Berdi KORKMAZ
TCDD. Hareket Dairesi Şube Müdür. M.
— ANKARA —

110 — Hüseyin FIRAT
İzmir Caddesi No: 12

BUCA — İZMİR

111 — Şükriye DUNA
Çevre Sokağı Tekdal Ap. No: 6/3
ÇANKAYA — ANKARA

112 — Vildan GÜDER
Nevbahar Mahallesi Samipaşa Sokağı
Gülruh Ap. No: 21/6
AKSARAY — İSTANBUL

113 — İlhan TUNCER
Atağ Sokağı No: 33/16
YENİŞEHİR — ANKARA

114 — Mehmet GÜNER
Çimento Fabrikası Lojmanı
ZEYTİNBURNU — İSTANBUL

115 — Hadiye KÖROĞLU
Kurtuluş Samur Soka. No: 40/2
— ANKARA —

116 — Ö. Lütfi UZUNOĞLU
Gürler Sokağı No: 15/6
YENİMAHALLE — ANKARA

117 — Osman ÖZAN
İç Cebeci Yazgan Sokağı Yazgan Ap.
No: 19/8 — ANKARA —

118 — Şeref HOCANOĞLU
Kurtuluş Umut Sokağı No: 28/5
— ANKARA —

119 — Tayfur DIŞÇIOĞLU
Atatürk Bulvarı Tuna Çarşısı No: 64/5
YENİŞEHİR — ANKARA

120 — Erdoğan YAŞAR
Türkiye Vakıflar Bankası Genel Müdür-
lük Müfettiş Muavini
— ANKARA —

Ön ve arka kapak deseni : KERİM GEÇEREN